

naša luč

1993
november
9

ali bi hoteli živeti v sloveniji?

gorenjska kuhinja

Gorenjsko kulinariko je oblikovala njena bogata in razgibana pokrajina, ki se iz visokih gora počasi spušča v nižinski svet. Planšarji, ki so visoko v gorah pasli svoje črede, so svoj jedilnik zapolnili z mlekom in sirom. Planšarji se lahko pohvalijo še z raznoliko pripravo ovčjega mesa: pečeno jagnjevo stegno iz Krvavca, pečene ovčje prsi z mladim stročjim fižolom . . . Po nekaterih kmetijah so pripravljali okusno **koštrunovo mesto** z ješprenjem, fižolom in korenjem. V Ratečah so zelo radi sušili koštrunovo meso, ki so ga potem jedli kuhane ga z ješprenjem, fižolom in krom-

Na Muljavi so tudi letos pripravili „jesensko soboto“ s tericami in polharji. Na Jurčičevi kmetiji so predstavili nekdanja kmečka opravila in pripravili razstavo Poljši lov. Ocenili so vse ulete polhe in nagradili „lovca“, ki je ujel največjega in najtežjega polha.

pirjem. Ne smemo pozabiti na enolončnice. Te so kuhali iz koštrunovih okončin, ki so jim dodali še krompirja, repo, kolerabo in domače korenje.

Gorenjci tudi danes niso pozabili na kašo. Iz ajdove ali pa prosene kaše so znali pripraviti veliko samosvojih jedi, ki so jih jedli skupaj z zeljem ali pa repo. Bila je jed, ki se je postregla skupaj s suhimi češpljami, krompirjem ali pa celo skupaj z gobami in jabolki. Zares pisana postrežba ene in iste jedi, ki se je do danes ohranila med Gorenjci. Ti vam še danes radi postrežejo s pečeno kašo.

V Poljanski dolini ob božiču pečejo potico z orehi in rozinami ali pa **figovo potico z rožiči**, ne tako davno pa so znali pripraviti tudi ajdovo potico. Ajdo so uporabili tudi za pripravo kuhanih štrukljev.

Za Gorenjce je nekoč veljalo, da pojedjo bolj malo mesa, toda v svoji kuhinji poznajo kar nekaj dobrih mesnih jedi: prata je sestavljena iz mesa svinjske glave, narezanega kruha, jajc in začimb — vse to potem spečejo v svinjski mrežici. Poznamo še „šumbelj“ in „budel“. Prvega pripravijo tako, da svinjski želodec napolnijo s svinino, kašo in začimbami, drugega pa pripravijo iz prekajene svinine, narezanega kruha, smetane in začimb. Tako napolnjena črevesa potem spečejo.

Gorenjski lovci se radi pohvalijo s pripravo divjačine: srnin hrbet, stegno, divji prašič v kvaši. Posebna specialiteta pa je obara iz vidrihega mesa in pečen kljunač.

dolenjska kuhinja

Dolenjska je dežela raznoterih bogastev: rodovitna polja pri Krškem, žlahtna kapljica s Trške gore, Gorjancev ali pa Bizeljskega ter razprostrani gozdovi v Kočevskem

Slovenski univerzi sta letos sprejeli novih trinajst tisoč študentov. Tako letos več kot 31 tisoč slovenskih fantov in deklet posluša predavanja v hramih znanosti in kulture. Vsi odgovorni pa pravijo, da bo letošnje šolsko leto prelomno in da v prihodnje ne nameravajo sprejeti toliko novih brucev — veliko njih išče zgolj status študenta.

Rogu. V tej raznolikosti je težko izbrati neko značilno dolenjsko jed. Nekateri stavijo na štruklje, ki jih pripravljajo na sedemdeset različnih načinov. Te vam postrežejo kot kuhane ali pa pečene, so sladki ali pa mesni, napolnjeni s sirčkom, so s pregreto smetano ali pa jajci. Belokranjci stavijo na svoje žlikrofe, ki imajo za nadev jetra, srčke ali pa meso perutnine. Žlikrofi so bili nekoč obvezna jed na vseh poročnih večerjeh. Na Bizeljskem poznajo ajdovo potico, ki je nadevana s skuto, pregreto smetano in orehi. Skoraj cela Dolenjska pozna „tovorno potico“, ki je nadevana s kislim zeljem, prekajeno svinino in slanino. Belokranjci se radi pohvalijo s svojimi janjški in odojki, ki jih pečejo na ražnju. Velik del Dolenjske še ni pozabil na praznovanje ko se iz mošta naredi vino. **Martinova gos**, ki jo včasih zamenja puran, je nadevana s kostanji in raznimi zelišči, ki dajejo perutnini poseben vonj in okus. Dobra mesna jed je tudi „šivanka“ — svinjski flam in svinina, zvita v mrežico, ki jo potem prekadijo in spečejo v peči. To vam potem postrežejo skupaj s kislim zeljem in „matevžem“ (pretlačen fižol in krompir).

Ne tako dolgo nazaj so vam na Dolenjskem po napornem delu v vinogradu postregli s klobaso, kuhano v vino, ki se je jedla skupaj s kruhom in čebulo.

NASLOVNA FOTOGRAFIJA:

Oj hišica očetova . . .

(foto: Mirko Kambič)

pripravil L. B.

spomini nam kažejo pot naprej

Kakor drevo raste iz svojih korenin, ki mu dajejo moč, hrano in oporo, tako tudi narod potrebuje zavest pripadnosti, iz katere živi in h kateri se vrača v trenutkih iskanja svoje podobe. Mesec november nam tako spregovori o naših koreninah, o naši preteklosti, ki je govorica spomina. To nas popelje v svet, ki mu ne moremo ubežati in ki ne pozna usmiljenja. Je tu pred nami — hoteli ali ne — nam govori.

Za mnoge je to boleča izkušnja pripadnosti, ki so jo doživljali v temnih brezni obupa, v krik smrti in objemu bolečine . . . in spregovoril je Rog v vsej svoji strahoti, Teharje in mnoga skrita grobišča so kar naenkrat postala opomin sedanosti.

Kam? Zakaj tako?

Kako naprej?

Očitajo nam, da preštevamo kosti, da izgublamo energijo v preteklosti in tako zaviramo pot v novo bodočnost. Kako hitro se lahko zamenjajo „bodočnosti“ in kako bled je ta sijaj.

Ne . . . ne prekopujemo mrtvih, vračamo jim dostojanstvo in spomin nanje nas veže k dejanju, ki jih vrača v kraje od koder so nekoč odšli na pot. Tudi oni so bili sinovi iste matere, čeprav jim tega „revolucionarji“ niso hoteli priznati in so jih hoteli izbrisati iz zgodovine.

Odpustiti? Da!

Pozabiti? Ne!

Prav je, da se na tem mestu spomnimo še drugih, s katerimi smo delili isto skorjo kruha. Letos sta nas zapustila že dva duhovnika, ki sta nesebično delila svoje moči vsem, ki so v tujini potrebovali pomoč — tako duhovno kot tudi materialno. Gospod Mirko Jereb pa je bil tudi zelo aktiven sodelavec Naše luči — vrsto let je skrbel za to, da nam je „don Kamilo“ spregovoril v jeziku, ki nam je blizu in katerega vsebina nas je vedno nagovorila. To je skrivnost in Mirko Jereb je bil vseh te umetnosti.

In Gospod vsejal je seme, skrli ga v zemljo . . .

Ljubo Bekš

Izdajatelj in lastnik: Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi. Založnik: Mohorjeva družba v Celovcu.

Glavni urednik: Ljubo Bekš, 61000 Ljubljana, Poljanska 2, odgovorni urednik: Janez Pucelj, 46149 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA

(v valuti zadevne dežele):

Avstrija 200 ATS
Anglija 11 GBP

Belgija 690 BEC
Francija 106 FRF
Italija 24.000 ITL
Nizozemska 35 NLG
Nemčija 30 DEM
Švica 27 CHF
Švedska 130 SEK
Avstralija 26 AUD
Kanada 23 CAD
ZDA 20 USD
Slovenija 800 SIT

Razlika v cenah je zaradi neenake poštne v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj. Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava NAŠE LUČI. PRINTED IN AUSTRIA. Naročnino lahko plačate pri poverjenik ali z vplačilom preko banke na enega sledečih računov pri Krekovi banki v Ljubljani: tekoči račun NL, štev.: 51800-620-336 200-15-20/38 ali devizni račun NL, štev.: 51800 620-336 200-1129-17.

beseda slovesa ob smrti sobrata Mirka Jereba

Gospod, ki ima vse pravice nad življenjem in smrtjo, je iz naše skupnosti poklical Mirka k sebi.

Zgodilo se je, kakor nam je naš sobrat že pred leti, ko je bil še v Nemčiji, večkrat navrgel: da ne bo dolgo. Nismo verjeli. Besedo smo obšli in se ukvarjali s svojimi mislimi. Mirko je bil v naših očeh žilavega duha in telesnih moči.

Gospod pa je klical drugače in Mirko je spoznaval glas.

Polnih 21 let svojega duhovniškega dela je Mirko daroval slovenskemu izseljenstvu v Nemčiji. Ker nas je malo in smo raztepeni vsak k sebi, smo toliko bolj navezani na svojo družbo. Mirko je bil na stičišču lokacijsko in po scrui. Rad je videl, da smo se srečali pri njem.

Opravljal je v naši skupnosti nalogo liturga. Zvesto in zavzeto, z vso pozornostjo, do potankosti. Vedno je v svoje delo vnesel nekaj prirodne razgibanosti in energičnosti, vendar nam ni ostalo skrito, kako je z veseljem opravljal svoje delo.

Ko se je pred dvema letoma vrnil v domovino, smo začutili, da je med nami zmanjkalo neke barvitosti, ki smo se je navadili ob njem. Mirko je bil hiter, nekomplíciran mislec in govorec, ne pa nepreudaren. Če je naglo, ko strela z jasnega udarila njegova včasih komu preveč direktna beseda in prizadela, je vedno znal izreči tudi besedo razlage, po-

Vladimir Jereb

župnik v Mokronogu
in dolgoletni zdomski duhovnik

V Tvoje roke, poln zaupanja,
izročam svojega duha;
rešil si me Gospod, zvesti Bog.

(Ps 31, 6)

*Božje odločitve bomo razumeli
še le v onstranstvu. Toda tudi
tedaj, ko jih ne razumemo,
se moramo Bogu zaupati
in se mu prepustiti. Vse se
namreč naslanja na osnovno
spoznanje, da je Bog ljubezen,
zato nam ne more hoteti
nič resnično hudega!*

*Za tiste, ki so v Bogu
povezani, ni ločitve.*

(Pij XII.)

jasnila ali opravičila. Mirko je imel zelo čuteče srce.

Takega ga bodo pogrešali mnogi ljudje, ki jim je razdajal svoje duhovne in telesne moči. Naši rojaki — izseljenci v Bremnu, Hamburgu, Hildesheimu, Hannoveru in predvsem v Frankfurtu, kjer je deloval najdlje.

Tu je sedaj dan njegovega novega začetka, razodetje novega sveta, ki je vanj veroval. „Glej, vse delam novo“ — govori Duh.

Za nas je dan slovesa — za nekaj časa. Ob vsej človeški prepadenosti in žalosti nad nepričakovano hitrim koncem njegovih dni, stojimo tu s hvaležnostjo za mnoge darove, ki nam jih je po njem naklonil Gospod zemlje in neba. Izročamo ga v roke Očeta, katerega vse živi in Mu je živel tudi Mirko, med nami in z nami. Vsa njegova plemenitost in vsa človeška omahljivost je tu dokončno darovana in vstal je čas, ko te prelžkušnje zanj ni več. Z njim bo naša molitev in njegova bo z nami. Ljubezen ostane. Ta vez ostane do našega tretjega dne, ko bo Gospod tudi nas poklical in pritegnil k sebi. Tedaj bomo vsi tam, kjer so naši umrli v moči našega Odrešenika Jezusa. Njemu dolgujemo vse, prav vse. Zato naj bo tudi na ta dan hvaljeno njegovo ime in njegova čudovita odrešujoča moč. Bog bodi zahvaljen zate, Mirko, po Njem in v Njem si bil dan tudi nam.

Njegova luč naj ti sveti vekomaj!

Spoštovani gospod Vladimir!

Z Vašim odhodom v večnost je tudi med župljani Trebelnega, posebno pa še v našem pevskem zboru, zavezala globoka praznina. V času, ko smo ostali brez dušnega pastirja, ste velikodušno soupravljali tudi našo župnijo. Včasih ste opravili tudi po štiri svete maše na dan.

Skoraj dve leti ste prihajali na Trebelno poučevat cerkveni pevski zbor. Radi ste prihajali ob sobotah zvečer med nas in mi smo Vas radi sprejemali, kajti z Vami sta prihajala tudi optimizem in dobra volja. Naučili ste nas veliko novih pesmi, z Vašo pomočjo smo odpravili mnogo pomanjkljivosti in napak, ki so se vsidrale v naše petje.

Na vajah ste bili dosledni, vztrajni, a blagi. Med nas niste prihajali kot strog učitelj, marveč kot prijatelj. Veselili ste se našega napredka, veselili ste se vsake na novo naučene pesmi, ker ste to delo res z vsem srcem opravljali.

Po vajah ste bili z nami vedno pripravljeni poklepetati. Tudi te pogovore z Vami bomo pogrešali. Pred nekaj tedni, ste dejali, da se že veselite, da bomo po poletnih počitnicah znova začeli s pevskimi vajami.

Spoštovani gospod Vladimir! Naših sobotnih srečanj ne bo več... Naš pevski zbor je znova ostal brez zborovodje. Na mizah ostajajo na pol naučene pesmi, čakajo, da se v jesenskih sobotnih večerih znova zberemo ob njih. Zaman pričakujejo...

Gospod Vladimir! Verjamemo, da s smrtjo ni vsega konec in verjamemo, da za tiste, ki so v Bogu povezani, ni ločitve. Zato se Vam zahvaljujemo, pristrčno in iskreno, za vse, kar ste nam dali. In dali ste nam veliko.

Poleg vsega ste nas največ naučili s svojim zgledom. Verjamem, da bo v slehernem izmed nas živelo nekaj vaše osebnosti. Hvala Vam, za Vaš zgled trdnega, pokončnega, veselega, vsepremagačnega človeka.

Slovenska pesem je bila Vaša spremljevalka skozi življenje, pevski zbor Trebelno jo bo ohranjal. V pesmi⁸ bo spomin na Vas vedno živ.

Hvala Vam!

V imenu pevskega zbora Trebelno
Ivica Kocjan

predstavitve

gimnazija želimlje

V času demokratizacije slovenske družbe in tudi politične spremembe se je prižgala zelena luč tudi za zasebno iniciativo v šolstvu. Potreba po zasebnem šolstvu je bila navzoča že dalj časa. Salezijanci v Sloveniji so se takoj odzvali na znamenja časa s tem, da je Salezijanski inšpektorat v Ljubljani leta 1991 ustanovil Gimnazijo Želimlje. Nadškof dr. Alojzij Šuštar jo je v govoru na slovesni inavguraciji v oktobru 1991 označil kot spomenik na zgodovinsko leto 1991 v Sloveniji.

Želimlje leži ob cesti, ki vodi iz Ljubljane proti Kočevju. Po želimeljski dolini je prej vodila cesta proti Turjaku. V tem okolju Finžgarjevih junakov iz romana Pod svobodnim soncem je zrasla prva zasebna šola, ki izvaja redno izobraževanje. Gimnazijo Želimlje je verificiralo Ministrstvo za šolstvo in šport za izvajanje programa gimnazije. Tako Gimnazija Želimlje izvaja in daje javnoveljavno izobrazbo na srednji stopnji.

Gimnazijski program, ki ga izvaja Gimnazija Želimlje, vsebuje temeljni del, ki je enoten in skupen za vse gimnazije, in obvezni izbirni del, ki daje vsaki gimnaziji določeno specifičnost. Na gimnaziji v Želimljem poteka v okviru obveznega izbirnega dela pouk la-

tinščine, pedagogike in verouka. Latinščina uvaja dijake in dijakinje v svet jezikovnih univerzalij, v svet klasike, reda in urejenosti. Pouk pedagogike obsega predvsem spoznavanje temeljnih pojmov vzgojnih znanosti s posebnim poudarkom na spoznavanju preventivnega vzgojnega sistema. V predmetniku je tudi verouk. Zato se predpostavlja, da ima bodoči dijak znanje v obsegu osnovne veroučne šole, kar naj bi se odražalo tudi v njegovem življenju.

V okviru obveznih izbirnih vsebin nudi Gimnazija Želimlje široko paleto dejavnosti: šola komunikacij, pevski zbori in ansambli, amaterska glasbena šola, računalniški tečajji, jezikovni tečajji, naravoslovne delavnice...

Na Gimnaziji Želimlje je enakovreden poudarek na izobraževanju in vzgoji. Vzgoja temelji na razumu, veri in pristrčnih medsebojnih odnosih ali ljubeznivosti, na načelih, ki jih je v praksi uporabljal velik vzgojitelj mladih sv. Janez Bosko. Končni cilj vzgoje je pošten državljan in dober kristjan.

Da bi pomagali doseči dijakom temeljito izobrazbo, so profesorjem na razpolago in dijakom poleg rednih splošnih učilnic tudi sodobno opremljene specializirane učilnice za fiziko, kemijo, biologijo, računalništvo. Za učenje

(dalje na strani 6)

učlovečeni božji sin

Jezus kristus — naš brat

Vprašanje, naslovljeno na apostole, kaj mislijo o Jezusu, terja tudi od nas čisto osebni odgovor. Kdo je Jezus? Če bi zanikali, da je človek, bi ne ravnali razumno. Njegovo človečnost jasno izpričujejo evangeliji. Rojen je iz človeške matere, se razvija, priuči obrti; Jezus je lačen, beremo nadalje, žejen in utrujen, je preizkušan, govori in sprašuje, je sočuten in se veseli ljudi, zlasti otrok; človeška trdosrčnost ga jezi; občuti strah, bolečine in umre na križu. Doživlja velike in lepe, a tudi najmračnejše trenutke človeškega življenja. Skratka — On je naš brat.

človek za ljudi

V vsem nam je bil enak. A je bil, po drugi strani, popolnoma predan Očetovi volji in služenju človeku. Prišel je, da bi stregel, ne da bi bil postrežen (Mt

10, 45). On je človek za ljudi. Posredovanje za ljudi zaznamuje vse Jezusovo življenje in smrt. Na edinstven način je zavezanost človeku izrazil v zadnji večerji, ko je svoje telo in kri dal v poročstvo večnega življenja. V Jezusovem bivanju in delu se je na človeški način razkrila dobrota in ljubljenost Boga.

Verovati, da je Jezus človek, je enako važno, kot verovati v Kristusovo božanskost. V starem veku ni bila vera v nekoga, ki je podoben Bogu, prav nič posebnega; polbogov je bilo na pretek. Verovati v božjega Sina, ki je kot zločinec končal na križu, pa je bila za pogane „*norost*“ in „*pohujšanje*“ Judom. Opredelitev za Jezusa Kristusa, ki je prišel v telesu, je odločilnega pomena, kajti „*kdor tega ne prizna, je Antikrist*“ (1 Jn 4, 3). Kristjani so se še za življenje apostolov morali braniti zmotnega nauka, da Jezus ni imel tvarnega telesa, ampak navideznega. „*Če bi to držalo*“, piše mučenec Ignacij Antiohijski, „*bi v krščanstvu vse bilo dozdevno in namišljeno!*“

za praznik vernih duš

Živali v gozdu so se spraševale, kaj je življenje.

Vrtnica, ki je ravnokar odprla svoje cvetove, je rekla: „Življenje je en sam razvoj.“

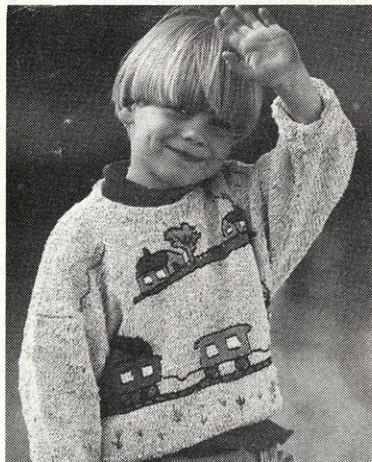
Metulj, ki je letal s cveta na cvet, je rekel: „Življenje je samo veselje na sončni sij.“

Mravlja je zasopihana izjavila: „Življenje je nič drugega kot naprežanje in delo.“

Dež je rekel, da je življenje sestavljeno iz samih solz, orel pa, ki je letel visoko pod oblaki, je vriskal: „Življenje je stremljenje kvišku.“

Mož, ki se je vračal z zabave, je modroval, da je neprestano iskanje sreče veriga razočaranj.

Jutranja zarja je povzela misli vseh: „Kot sem jaz začetek novega dne, je življenje začetek večnosti.“

božji sin

Odrešujoča je resnica, da je Jezus Kristus — božji Sin — istočasno tudi pravi in cel človek. Samo če je Bog prevzel človeško telo in kri, nas je v celoti odrešil in ni človeškega področja, ki bi bilo izločeno iz božje skupnosti in odrešenja. Bog je v Jezusu Kristusu ozdravil in oplemenitil vse, kar je človeškega. *Ni odrešena samo duša, ampak ves človek.* Jezusova človeškost ni nekaka preobleka, ki bi ne segla v Njegovo življenje in bi ga samo na zunaj kazala kot človeka. Prav tako ni lutka, ki bi si jo Jezus nadel in bi Bog z njo manipuliral. Jezus odrešuje s svojo človeško pokorščino in službo! Kot nas je Adam z nepokorščino pogubil, nas Jezus rešuje s pokorščino kot pravi človek in pravi Bog.

in naš gospod

Jezus je nekaj neobičajnega in posebnega. Kaže se v edinstvenem, notranjem odnosu do Boga, svojega Očeta. Zato nastopa z avtoriteto, ko uči in ko v njegovem imenu deluje. Učenec poziva, da mu zvesto slede. Bog je potrdil vse njegove trditve in zahteve: Ko ga je od mrtvih obudil, ga je ustoličil kot Gospoda. „*Jezus je Gospod*“, piše Pavel raznim krščanskim skupnostim. To je eden najstarejših členov krščanske veroizpovedi.

„Jezus je Gospod“ postane bogoslužni obrazec, s katerim izpovedujejo vero. V Palestini, kjer se je krščanstvo najprej udomačilo, so v evharističnem slavju vzklikali: „Marana tha“, „Gospod naš, pridil!“ Kratka molitev „Po našem Gospodu Jezusu Kristusu“ ima danes v bogoslužju posebno mesto. Večina molitev sv. maše se zaključuje z njo, nadalje imenujemo nedeljo Gospodov dan in evharistijo Gospodova večerja. Vera v Jezusa Kristusa, ki je Gospod, je vir in središče krščanske veroizpovedi.

vsebina besede gospod

Naziv gospod se vsesplošno uporablja in pristoji vsakemu dostojnemu odraslemu moškemu. O naslovljencu na pove nič posebnega. V prejšnjih stoletjih so bili gospodje samo svobodni plemiči, nadrejeni oblastniki, ki so določali oblike družabnega življenja in zakone. Ločili so se od sužnjev, hlapcev in običajnih ljudi. V današnji demokratični družbi, ki tudi ima nadrejene in podrejene, so navedeni odnosi in položaji že preživeli — pred zakonom smo vsi enaki. V socializmu, ki stremi v brezrazredno družbo, je „gospod“ zamenjan s „tovarišem“.

Krščanstvo uči bratstvo vseh ljudi, a vendar izpoveduje vero v Jezusa Kristusa, Gospoda! To ni prazna fraza. Noben od navedenih pomenov besede gospod ne ustreza Jezusu Kristusu. Kaj torej pomeni, da je Jezus Kristus Gospod? Od odgovora zavisi kakovost in usmeritev našega življenja.

časten naziv

V Stari zavezi je gospod naziv, ki pripada samo Bogu! V Novi zavezi ga cerkvena skupnost prideva Jezusu in hoče s tem dopovedati, da je v Njem sam Bog prišel na svet, torej, da je Jezus božjega porekla. On je Bog, ki prinaša človeku prijateljstvo in v katerem se umirita čas in zgodovina. Če hočemo vedeti, kaj je Bog in kaj človek, se zazrimo v Jezusa.

V starem Rimu je gospod označeval cesarja, ki zaradi božanskega porekla zagotavlja podložnim narodom življenje, red in mir. Kristjani so isti naslov in vlogo pripisali Kristusu in so zato prišli navzkriž z državno vero ter kultom cesarja in od tod ima Cerkev toliko mučencev v prvih treh stoletjih. Izpovedovanje vere v Jezusa Kristusa Gospoda je izraz neizprosne resnosti krščanstva. Naslov Gospod je in bo do konca sveta v oporeki z vsemi — posamezniki ali skupinami — ki ljudem ponujajo svoje odrešenje in srečo.

bog in človek

Kristjan trdno veruje, da se je božji Sin učlovečil.

— Sv. Pavel: „*Bil je Bogu enak*“ (Flp 2, 6).

— „*In Beseda se je učlovečila . . . in videli smo njeno slavo . . .*“ (Jn 1, 14).

— Veroizpoved: „*. . . in se je zaradi nas ljudi učlovečil in postal človek . . .*“

V prvih stoletjih se je ob napadih in zmotah krivovercev izoblikoval nauk, ki ga kristjani vseskozi izpovedujemo: v Jezusu Kristusu je človeška narava ostala neokrnjena in nepomešana z

Nekega svetega moža, ki je ravno žel žito, so vprašali, kaj bi storil, če bi sedaj zvedel, da bo čez eno uro umrl. Preprosto je odvrnil: „Pri delu, ki mi je ostalo, bi se še bolj potrudili.“

Sultanov najljubši služabnik je planil v sobo in prosil sultana za najhitrejšega konja. Bežati mora v Basro, ker je v parku videl smrt, kako je stegovala roke po njem. Ko je mladi mož dobil konja, je oddirjal.

Sultan je šel na vrt in res videl smrt ter jo nadrl: „Kaj ti pride na misel, da pretiš mojemu najboljšemu služabniku?“

Smrt je odgovorila, da mu ni pretila: „Samo presenečena sem dvignila roke, ko sem ga zagledala tukaj. Čez pet ur sva namreč zmenjena na trgu v Basri.“

Mlado dekle, ki je ležalo na smrtni postelji, so vprašali, če se boji smrti. Dekle je zašepetalo: „Oh, ne! Vendar ne vem, kaj naj rečem Jezusu, ko se bom srečala z njim. Zdi se mi, da v svojem življenju nisem naredila ničesar dobrega, velikega. Veste, bilo mi je komaj osemnajst let, ko mi je umrla mama. Poskušala sem jo posnemati, ko sem skrbela za dom in štiri mlajše bratce. Večkrat sem bila preveč utrujena, da bi lahko še kaj naredila.“

Neka žena jo je prišla za roko, vso žaljavo in raskavo, in ji s solzami v očeh rekla: „Jezusu ne reci ničesar! Pokaži mu svoje zgarane roke! Razumel te bo in te pohvalil, kajti veliko si naredila.“

božjo in da sta obe naravi združeni v eni (t. j. v drugi) božji osebi. Jezus je, četudi najtesneje povezan z Bogom, ohranil človeško dušo in človeško svobodno voljo. Sv. Maksim Spoznavalec je lepo dojel globino učlovečenja: „Čim tesnejša je zveza med Bogom in človekom, toliko bolj je poudarjena različnost enega in drugega.“

Dejstvo, da je božji Sin postal človek, njegovi človeški naravi nič ne odvzame, je ne zatre ampak vse dobro v njej sprosti, da se v polnosti razvije.

Po notranji v globine segajoči povezanosti med Bogom in človekom, postane Bog človek, da bi človek bil deležen božje narave. Pri darovanju mašnik molí: „Po skrivnosti te vode in vina bomo deležni božje narave Kristusa, ki je postal deležen naše človeške narave“.

Jezus je za vse nov začetek. Kar se je v enkratnem učlovečenju dogodilo, je in bo dediščina človeštva. V skupnosti z Bogom bomo dosegli svojo dopolnitev.

jezus kristus — polnost časov

„Ko je prišla polnost časov, je poslal Bog svojega Sina, rojenega iz žene... da bi prejeli posinovljenje“, je pisal sv. Pavel (Gal 4, 4). Z učlovečenjem božjega Sina se je uresničilo, kar je človeško srce, ki ga lahko napolni samo Bog, vedno na tihem upalo.

V njem se je pokazala vsa polnost božanstva, On je vse dopolnil in zedinil ter prinesel človeštvu življenje in luč, modrost in večno skrivnost. Vse se je v Jezusu Kristusu združilo in po njem, v njem in zanj je vse ustvarjeno; On je prvi in zadnji.

Cerkveni očetje so čutili, da se v naravi, kulturi, verstvih in v filozofiji najdevajo sledovi oz. odlomki tistega, ki se je v Jezusu Kristusu razodelo v vsej polnosti. Zato je On glava in povzetek vse resničnosti, je ključ, središče in cilj vsega stremljenja človeštva, radost vseh src in izpolnitev vseh upanj.

Povedano niso prazne blodnje. Nauk ima povsem praktične in oprijemljive nasledke. Če je vse naše in mi Kristu-

sovi, kot je pisal sv. Pavel Korinčanom (1 Kor 3, 22), pripada kristjanom vse stvarstvo, vsega se moremo veseliti. Poslušni smo samo enemu Gospodu in nihče drug nam ne ukazuje.

odprti v svet

Kristjan se poslužuje svobode po Kristusovem zgledu. On živi po Bogu in za Boga, ničesar noče zase, vse za druge. Jezus je kristjanu ključ za razumevanje sveta in za delo v njem. V Njem smo odprti v svet, ne da bi ga prisvojili in prilili sebi ampak da ga usmerimo v Jezusa Kristusa, ki ga napolnjuje s svojim duhom.

Vse stvari so na svojem mestu šele po Njem in z Njim in obrnjeno — brez Njega ne moremo prav razumeti ne človeka ne sveta. Tudi človeškemu delu vtisne Jezus njegov pravi in zadnji smisel. Delo ni samo udeležba na božjem stvariteljskem delovanju, ampak ima svoje mesto in pomen v božjem kraljestvu, ker ga pomaga graditi in bogatiti.

prevedel in priredil Bogdan Markovec

gimnazija želimje

(nadaljevanje s 3. strani)

tujih jezikov je na razpolago fonolaboratorij.

Vsako leto se v Gimnazijo Želimlje lahko vpiše 48 dijakov in dijakinj (dva oddelka po 24 dijakov). Tako je v tem šolskem letu v treh letnikih v petih oddelkih na šoli skoraj 120 dijakov in dijakinj. Stroške za plače profesorjev in materialne stroške delno krije ministrstvo, pa tudi starši prispevajo za kritje stroškov v obliki mesečne šolnine. Za fante in dekleta, ki so iz oddaljenih krajev, je v času šolanja možnost bivanja v Domu Janeza Boska v Želimljem.

V skrbi za mlade želimo kot salezijanci tudi z vašo pomočjo pomagati tistim dijakom in dijakinjam ter njihovim družinam, ki same težko krijejo stroške šolanja in bivanja v domu. V ta namen je salezijanska skupnost v Želimljem osnovala „Sklad Gimnazije Želimlje in Doma Janeza Boska“. Sredstva so namenjena tudi ureditvi in povečanju pro-

storov gimnazije in doma, da bi tako lahko sprejeli večje število mladih in jim nudili čim boljše razmere za vsestransko vzgojo in kvalitetno izvajanje vzgojno-izobraževalnih programov. S tem prizadevanjem se pridružujemo vsem tistim, ki čutijo skrb in odgovornost za boljšo prihodnost slovenskega naroda.

Mnogi ste že do sedaj na različne načine podpirali našo ustanovo in tako pripomogli k njenemu nastanku in razvoju. Za to vašo pomoč se vam iskreno zahvaljujemo. Veseli bomo, če boste k temu delu v dobro slovenske mladine povabili tudi druge, ki čutijo podobno kakor vi. Ko delaš dobro, ni dovolj, da delaš sam, marveč je treba združiti vse, ki enako mislijo in delajo, je zahteval vzgojitelj mladih, sv. Janez Bosko. Mladi, ki so zadovoljni in srečni, vam bodo največja spodbuda in zahvala.

Svoje prispevke v Sklad Gimnazije Želimlje in Doma Janeza Boska lahko nakažete na naslov: Salezijanski zavod, Želimlje 46, 61292 Ig pri Ljubljani, žiro račun štev.: 50100-620-133,

sklicna številka: 05-1010115-1580175 pri Ljubljanski banki, Enota Trg republike 2, Ljubljana. Pri tolaških nakazilih na gornji žiro račun navedite oznako „Gimnazija“. Prosimo vas, da fotokopijo nakazila na žiro račun pošljete na naslov Salezijanskega zavoda Želimlje. Kdor daruje v vzgojne in druge sorodne namene, se mu prispevek, ki ga podari, odšteje na osnove za odmero dohodnine, podjetjem pa je za ta znesek zmanjšan davek na dobiček!

Zaradi večjega števila dijakov in dijakinj je tudi večje povpraševanje po knjigah v knjižnici. V tem smislu bomo veseli vsake knjige. Radi bi predvsem povečali število izvodov temeljnih del svetovne in slovenske književnosti, pa tudi pridobili novejšo strokovno knjige družboslovnih in naravoslovnih predmetov.

V povezavi z vami, ki vam ni vseeno, kakšne vzgoje in izobrazbe bodo deležni mladi v Sloveniji, želimo biti vsi, tako profesorji kot dijaki, svetel kamenček v mozaiku slovenskega šolstva pri gradnji lepše prihodnosti.

Slovenija

Moja dežela.

na sploh

RELIGIOZNI POUK V ŠOLAH

Predstavniki cerkve na Slovenskem in ministrstva za šole so dosegli sporazum, da bodo v šole (od predšolskih razredov do konca srednje šole) uvedli kot obvezni izbirni predmet religiozni pouk. To ne bo verouk v cerkvenem pomenu besede, katerega cerkev tudi ne

zahteva, ampak poučevanje o verstvih in njihovem mestu v družbi. Vsebino pouka bodo pripravili strokovnjaki cerkvene in svetne strani.

Na žalost se bo ministrstvo zgledovalo po skandinavskih vzorcih namesto po srednjeevropskih modelih, ki so nam bližji. Poleg tega bodo učitelji tega pouka šolale filozofska, pedagoška in sociološka fakulteta, namesto da bi to zaupali teološki fakulteti. Slovenija je edina od socialističnih dežel, ki otežuje uvajanje religioznega pouka v šole in s konkretnimi odloki ministrstva vsiljuje prakso, ki nasprotuje pravicam staršev in ustavnim določilom.

*Znamenje ob poti,
ki pelje v Trento.*

EVROPSKA HIŠA

JANEZ VAJKART VALVASOR

V Krškem so slovesno praznovali 300-letnico smrti J. V. Valvasorja, ki je dal svoje premoženje za objavo dela Slava vojvodine Kranjske, v kateri opisuje naravne in kulturne znamenitosti naše domovine. Prireditve v Krškem so se udeležili predstavniki vlade, delegacija iz pobratenega Obrigheima (Nemčija) in mnogi ugledni gostje. V kulturnem programu so sodelovale folklorne skupine iz zagorske, litijske in cerkniške občine, organiziranih je bilo več likovnih razstav, koncertov itd. Organizirano je bilo krožno avtomobilsko tekmovanje po krajih, kjer je Valvasor živel oz. o katerih je največ pisal.

SLOVENSKI KRAS

Ob 200-letnici rojstva Josipa Resslerja, ki je bil tehnik in izumitelj ter aktiven gozdar, je bil v Portorožu organiziran simpozij Kras — včeraj, danes, jutri. Udeležencev je bilo nad 350, med njimi tudi gozdarji iz Avstrije, Hrvaške in Italije.

Kras smo začeli pogozdovati leta 1888 in danes pokriva nekdanjo golo skalo 60 % gozda, kar je eden redkih

Kobariški muzej, ki te popelje v čas 1. svetovne vojne

dosežkov v svetu! Za Slovenijo je Kras ekološko in turistično zelo pomembno področje.

TRIGLAVSKI NARODNI PARK

Štiristo prostovoljcev in delavci Zavoda TNP, razdeljenih v pet skupin je 26. septembra počistilo smeti na Vršiču, v Tamarju, Zgornji Trenti, Vratih, Krmí, Radovni, na Pokljuki in v delu Bohinja. Nabrali so več kot 500 vreč odpadkov. V vreče niso mogli zložiti velikih kosov, za kar bodo morali poskrbeti stroji.

HIDROELEKTRARNA GOLICA

Elektro Slovenija je končno le uspela dobiti kredit v višini 280 milijonov avstrijskih šilingov za plačilo svojega deleža v avstrijsko-slovenski elektrarni Golica (na meji s Koroško). Naš delež predstavlja 20 % vrednosti elektrarne, s čimer bomo imeli pravico do 80.000 kilovatnih ur električne energije dnevno.

Zaradi izostalega vplačila prej omenjenega zneska so Avstrijci grozili, da bodo prekinili pogodbo in s tem bi Slovenija izgubila vsa že pred meseci vložena sredstva.

SLOVENSKA NAMAKALNA MREŽA

Slovensko kmetijstvo pokriva samo 78 odstotkov vseh naših potreb po hrani. Povečanje pridelave je možno doseči z umetnim namakanjem, kar velja zlasti za Pomurje in Primorje. Danes zmoremo v Sloveniji umetno namakati samo 6000 ha polj, kar predstavlja slab odstotek vse obdelovalne zemlje; svetovno poprečje je 17 %! Lani je bil sprejet načrt za izgradnjo namakalnega sistema, ki bo oskrboval z vodo 100.000 ha površin. Podroben program izgradnje bo koordinirala ljubljanska Biotehnična fakulteta.

PODTALNICA NA LJUBLJANSKEM POLJU

Dne 26. avgusta je bila podtalnica v Klečah, ki oskrbuje z vodo polovico od 285.000 Ljubljancev, le 6 cm nad najnižjim možnim nivojem. Poleg suše in izgub v ceveh (okrog 23 %) ogroža vodne rezerve onesnaževanje, ki ga povzročajo galvanske delavnice, cisterne s kurilnim oljem, železnica (zatiiranje plevela ob progi s pesticidi) in še kdo. Nova črpališča bodo čez nekaj let zgradili na Ljubljanskem barju; sredstva zanje bodo nabrali tudi z zvišanjem cene pitne vode. Le-ta znaša

danes 37,— SIT za 1000 litrov (en kubičen meter), kar je dvajsetkrat manj kot v Nemčiji in sedemkrat manj kot v Avstriji.

NEZAPOSLENOST

V sedmem letošnjem mesecu je bilo brez dela 132.890 ljudi, to je 4 % več kot junija letos in 30,5 % več kot julija 1992. Stopnja brezposelnosti je znašala 14,8 %. Nezaposlenost stalno narašča.

Število zaposlenih se je v gospodarstvu od julija lani znižalo za 7,4 %, v negospodarstvu pa se je v enem letu zvišalo za 2,1 %.

REALNA RAST OSEBNIH DOHODKOV

Z julijskimi plačami se je dalo kupiti za 2,2 % več dobrin kot mesec poprej; popravek navzgor je malenkosten, a vseeno pomeni napredovanje. Realno povečanje plač pomeni, da je bila rast cen življenjskih stroškov počasnejša — v omenjenem obdobju samo 0,8 % odstotka — od realne rasti plač.

V primerjavi z lanskim julijem je bila realna rast osebnih dohodkov v gospodarstvu 6,4 %, v negospodarstvu 7,4 %.

SEPTEMBRSKE CENE

Septembra so se cene na drobno povečale v primerjavi z avgustom za 1,7 % (in tudi avgusta je bil skok 1,7). Od lanskega decembra do konca septembra letos so se maloprodajne cene dvignile za 15,9 % in od septembra lani za 24 %.

Če bo do konca leta mesečni skok maloprodajnih cen samo 1,7 %, bo celoletna podražitev samo 21,9 %, kar je manj od pričakovanj.

JAVNI RED IN MIR

V prvih sedmih mesecih letos je policija obravnavala nad 32.000 vseh prekrškov, to je tretjina več kot pred enim letom. Med kršitelji javnega miru je tretjina moških starih nad trideset let in polovica od njih vinjenih, dobra tretjina pa je povratnikov. Prijav sodnikom za prekrške je bilo poslanih 20.000

(33 odstotkov nad lanskimi prijavami). Tudi prometna varnost je slabša kot lani. Sodnikom je bilo prijavljenih 82.000 voznikov, na samem mestu prekrška je bilo kaznovanih več kot 200.000 šoferjev. Ker je vedno več stalnih kršiteljev, se bo kontrola policije usmerila v preganjanje povratnikov.

Zoper policiste je bilo oddanih 340 pritožb, mnogo upravičenih, in sedem policistov je bilo suspendiranih.

KRAJE DOKUMENTOV

Od lanskega septembra so ljudje, ki dobro poznajo vrednost osebnih dokumentov, že trikrat uspešno vlomili v pisarne za notranje zadeve. V Kopru so odnesli 1200 potnih listov, v Črnomlju 160 potnih listov, 230 prometnih in 312 voznških dovoljenj ter 16 štampiljk (to-rej vse potrebno za „produkcijo“ dokumentov). V Škofji Loki so ukradli 1000 potnih listov, 146 prometnih in 113 voznških dovoljenj. Samo plen iz Škofje Loke predstavlja posel, vreden en milijon nemških mark, tako so cenjene naše plave knjižice!

Notranja uprava je takoj po ropu v Kopru priporočila ustrezne varnostne ukrepe, ki jih na žalost vsaj na dveh krajih niso upoštevali.

NOVE TELEFONSKE ŠTEVILKE

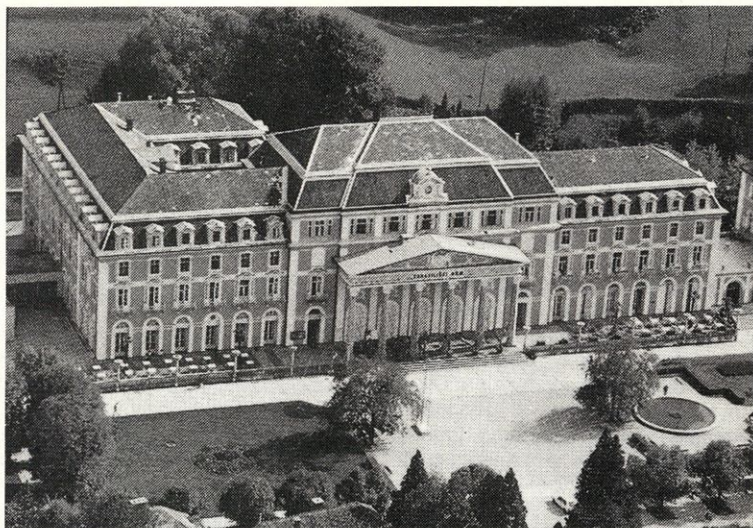
S prvim oktobrom je bilo v Ljubljani spremenjenih 29.000 telefonskih števil. Pošta je vključila v telefonski sistem dve novi centrali, ki bosta omogočili nove priključke.

Če kličemo iz tujine v Slovenijo, moramo najprej zavrteti 386, če kličemo v tujino pa 00 namesto 99, kot doslej.

od tu in tam

BAKOVCI

Kraj s 1600 prebivalci (blizu Murske Sobote) se lahko pohvali z izredno urejenim okoljem (zelene površine, odvoz smeti . . .), športno rekreacijskim centrom in družbenim življenjem (kinolo-

Hotel Zdraviliški dom v Rogaški Slatini.

ško, ribiško, lovsko in čebelarstvo društvo, rokometni in nogometni klub) . . . vse to jim je prineslo 3. mesto med najbolj urejenimi turističnimi kraji Slovenije! Skupnost ima v načrtu oživitve mrtvega rokava Mure in potoka Mokoš.

BOVŠKO

Na Bovškem je bilo pred štiridesetimi leti 20 aktualnih planin, na katerih so pasli 10.000 glav drobnice. Po prepovedi reje v petdesetih letih je ovčje-reja skoraj propadla. Danes so žive štiri planine z okoli 1000 plemenskih bovških ovac in lani so planšarji pridelali 6500 kg sira. Ovčjim planinam je ob ustreznem razvoju turizma zagotovljena bodočnost.

BRUSNICE

V tem kraju so doma 230 let stare orgle. Izdelal jih je leta 1764. slavni J. J. Eisel; imele so 16 registrov. Ta najstarejši slovenski instrument, ki se skoraj dve desetletji ni oglašil, bodo obnovili, saj predstavlja eno največjih dragocenosti orglarstva na Slovenskem.

CELJE

Šestindvajseti mednarodni obrtni sejem je obiskalo 250.000 ljudi, ki so

si lahko ogledali izdelke 1740 razstavljalcev iz 18 držav. Delegacije iz Nemčije, Avstrije, Italije in Hrvaške so predlagale pospešeno poslovno sodelovanje, Nemci pa so ponudili pomoč pri poklicnem izobraževanju obrtnikov. Med posebnimi ponudbami sejma je omeniti Kreditno banko Maribor, ki omogoča vsakemu klientu, da si z ustrežno računalniško opremo lahko sam vodi evidenco svojega računa. Center za informacijski sistem Gospodarske zbornice Slovenije je predložil Borzo ponudb in povpraševanj po slovenskem blagu . . . O uspešnosti prireditve govori tudi podatek, da je 85 % razstavljalcev rezerviralo prostore za sejem '94.

DOLENJSKE TOPLICE

Štiridesetletnice krvodajalstva na Dolenjskem se je udeležila večina od 6000 rednih aktivnih krvodajalcev, ki letno podarijo 1800 litrov krvi. Na Dolenjskem je poleg njih še okoli 3000 občasnih dajalcev življenjske tekočine. Na slovesnosti so podelili 1886 priznanj, najlepša seveda za 70-, 80- in 100-kratno darovanje krvi.

GROBLJE

Mednarodni poletni festival komorne glasbe v Grobljah, ki ga organizira

agencija Gallus Carniolus, je ljubiteljem glasbe pripravil deset koncertov, ki so se zvrstili od junija do oktobra. Septembrska koncerta sta imela na sporedu v glavnem Gallusove skladbe, ki so jih z visoko umetniško kakovostjo izvajali Gallusovi madrigalisti.

LAŠKO

Po sedemletnem prizadevanju in ob pomoči občine ter še bolj Pivovarne Laško so Laščani odprli svoj kulturni center. Le-ta naj bi bil pospeševalec kulture, izobraževanja in turizma. Dvorana, ki ima 250 sedežev, stoji na kraju nekdanjega Sokolskega doma. Priložnostne prireditve se je udeležilo tudi nekaj predstavnikov vlade.

MAREZIGE

Pred 2. svetovno vojno so Italijani odpeljali vse štiri zvonove župne cerkve Sv. Križa. Letos so župljani zbrali 640.000 tolarjev in kupili dva zvonova. Še preden bodo naročili ostala dva, se bodo lotili popravila in obnove podružniške cerkve Sv. Ivana. Bila je zgrajena v gotskem slogu v 15. stoletju in je kot umetnostni spomenik domala uničena. Župljani jo bodo popravili tako, da bo služila svojemu namenu.

MURSKA SOBOTA

Območna skupnost katoliških pedagogov je organizirala prvi sestanek v Murski Soboti. Petdeset udeležencev razgovorov je razpravljalo o medčloveških odnosih in o težavnosti posredovanja pravih vrednot mladini. Dogovorili so se, da se bodo sestajali mesečno.

RIBIČEV LAZ

Po doslej zbranih podatkih je v osmih mesecih letos v Bohinju samo v zasebnem sektorju prespalo več kot 25.000 turistov, od tega 15.000 tujih. Slap Savica je obiskalo 61.000 ljudi. V letošnjem juliju je bilo v primerjavi z lanskim julijem 30 % več domačih in 40 % več tujih gostov. Zdi se, da prizadevanja Turističnega združenja in skupnosti Triglavskega Narodnega Parka že dajejo svoje sadove. Ustanovi

skrbita za organizirana parkirišča, odvoz smeti in sanitarno neoporečnost obrežja.

PIRAN

V prvem polletju letos so slovenski ribiči ulovili 703 tone rib, glavonošče, rakov in školjk, od tega družbeni sektor 604 tone, ostalo privatniki. Letošnji polletni ulov predstavlja samo tretjino ple- na, ki so ga zajeli lani v prvem polletju.

RIBNICA

V župni cerkvi so odprli razstavo umetnin iz vseh cerkva ribniške župnije. Le-ta kažejo umetnostni in kulturni vpliv naših velikih sosedov, a zrcalijo tudi težka in lepa obdobja te majhne in skrite skupnosti. Razstavo je pripravila ribniška župnija v sodelovanju z Narodno galerijo.

SV. GREGOR

Pri sv. Gregorju v ribniški občini so ob priložnostni slovesnosti in sv. maši

postavili spomenik med- in po-vojnim komunističnim žrtvam. Na spomeniku je 68 imen pobitih.

Podobno slovesnost in spomenik so blagoslovili tudi v Škocijanu pri Turjaku, kjer je v marmor vklesanih 88 imen žrtev.

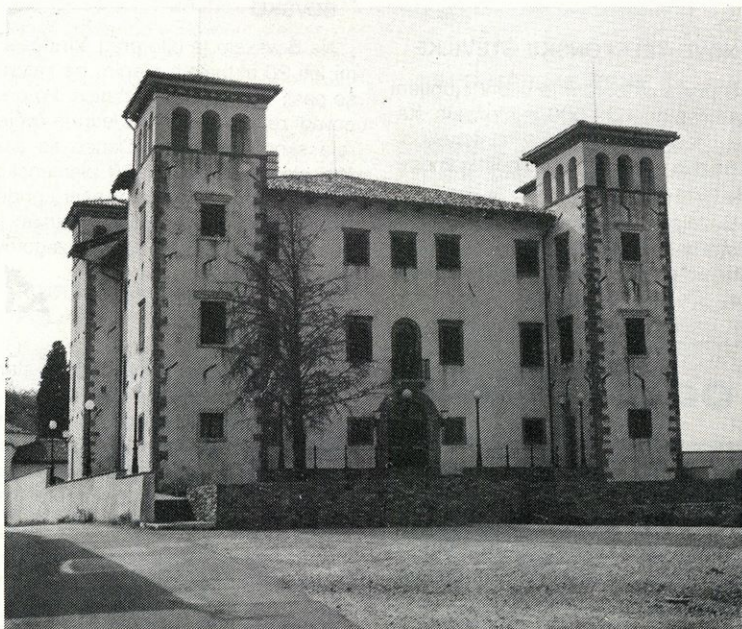
List Družina je letos doslej objavil zapise o postavitvi spominskih plošč nasilno pobitim v 45 krajih in skupni seštevek umorjenih presega število 5000.

ZALOG PRI CERKLJAH

Zaradi velike količine padavin je letošnje jesen izredno veliko gob. Največji goban naj bi bil pobran pod Kravcem, tehtal je 1,7 kg.

Nekontrolirano gobarjenje povzroča veliko škodo gobji podrasti in gozdovom, saj so gobe nujna sestavina gozdnega življa. Gozdarska združenja že oblikujejo predloge o kontroli in omejitvah nabiranja gob, podobno kot so to storili naši sosedje.

Grad Dobrovo v Goriških Brdih se vrača v novi preobleki.

vrenje v slovenskem kotlu

HIT IN POITALIJANČEVANJE GORIŠKE

Kmalu potem, ko sem v Primorskih novicah bral, da koprške, izolske in piranske občinske oblasti dosledno preganjajo lastnike lokalov, ki si drznejo svoje napise izpisati samo v slovenskem jeziku, sem med opraskom na novogoriški Delpinovi ulici odkril nekaj, kar je močno presešlo moje predstave o napredujočem procesu **italijanizacije slovenskih krajev** ob naši zahodni meji. Nisem mogel verjeti svojim očem. Vsi zunanji napisi na vzhodu na igralnico Hit so enojezični, in to italijanski!!!! O slovenščini niti sledu! Sredi Nove Gorice, v srcu starodavne slovenske Goriške, imajo zgolj italijanske javne napise.

Popolne italijanske enojezičnosti v igralnici ne bom problematiziral, saj bi me zavrnili z argumentom, da naši državljani tako in tako nimajo vstopa v igralnico. To je res, toda prav tako je res, da v obmejnih področjih Italije živi skoraj sto tisoč Slovencev, in če bi hitovci premogli vsaj malo nacionalnega dostojanstva, bi morali slovenščini zagotoviti njeno mesto že zaradi spoštovanja italijanskih državljanov slovenske narodnosti, ki so gostje igralnice. Kako zlagana in bedasta se lahko Italijanom zdijo naša prizadevanja za enakopravnejšo vlogo slovenščine v za-

mejstvu, ko pa jo zapostavljamo in preziramo v svoji lastni državi.

Ob vsem tem se seveda ne zgane nihče, ne sredstva javnega obveščanja, ki sicer tako strumno branijo Hit pred napadi „hudobnih centralistov“ iz Ljubljane, ne občinske oblasti, ne slavni goriški borci, ki delajo kraval, če se kak minulemu režimu nevšečni Slovenec vrne v Slovenijo, ali pa nadvse pompozno proslavljajo priključitev Primorske matični domovini. Toda priključitev ni enkrat za vselej veljavno dejstvo, in če bodo vsi, ki bi na Goriškem lahko kaj storili zoper napredujočo italijanizacijo, samo brezbržno stali ob strani ali celo samo opevali svoje nedanje zasluge in ščitili pridobljene privilegije, potem je zelo mogoče, da bo anacionalna, nemoralna in primitivna podjetniško-politična klika, ki se polasča Goriške, to našo pokrajino pripeljala tja od koder se je pred petdesetimi leti s tolikšnimi žrtvami iztrgala. **V roke nenasitnega italijanstva.**

Nasilnemu, odkritemu raznarodovalnemu pritisku, ki ga je izvajal fašizem, so se goriški Slovenci znali upreti, sedanjega tihega, neslišnega pohoda italijanstva pa mnogi še opazijo ne. In vendar je že tu, in če ga kdo nikakor noče ali ne more prepoznati drugje, naj si pride ogledati HIT-ovo igralnico v Novi Gorici. Podjetje, ki se v svojih reklamah tako rado ponorčuje s slovenskim duhom sodelovanja, nam namesto ponosa in slovenskega duha v resnici prinaša duha tučevanja, ponižanja in manjvrednosti.

Rudi Merljak — DELO, Ljubljana, 1. 10. 1993.

PISMO ODGOVORNEMU UREDNIKU TV SLOVENIJA

Spoštovani, pišemo vam v zvezi s predstavitvijo odkritja spominske plošče ob petdesetletnici turjaških dogodkov, kakor jo je TV Slovenija oblikovala v tedenskem pregledu sredi meseca. S tem v zvezi želimo pokazati na dve stvari.

Prvič, poročilo o odkritju spominske plošče je bilo v organizaciji vaše hiše vzporejeno s poročilom o partizanskem slavlju v Novi Gorici, kar pa samo po sebi ni sporno. Pač pa je zelo spor-

življenje ali smrt

Laž zelo otežuje ali celo onemogoča medčloveške odnose. Posebej vprašljivo postane življenje skupnosti, če si laž prilasti uradni pečat in postane pravilo sistema. Takšna družba je obsojena na životarjenje in propadanje. Uradna laž sistema, ki je nad petdeset let vladal nam in polovici Evrope, je zapustila žalostne posledice. Prebare, pritiski in goljufije so še vedno del naše vsakdanjosti. Morda še bolj žgejo zato, ker zanje vemo, medtem ko jih je nekdanji režim skril v svoj ideološki mehanizem. Žal pa opažamo, da sta laž in prevara tudi delež preostalega sveta, za katerega smo menili, da je tako čist in prosojen, da bi nam mogel biti za zgled. Dvolična in lažna politika Evrope in sveta do BIH je osupljiv in grozeč opomin, da resnica težko najde pravo mesto na tem svetu.

Ni torej zaman papež Janez Pavel II. spet izpostavil osnovne resnice osebnega in družbenega življenja v svoji okrožnici Sijaj resnice. Z njo si še naprej teoretično in praktično prizadeva, da bi kristjani in vsi ljudje dobre volje gradili svet trajnih vrednot. Navdušuje nas za resnico, za pravičnost, za življenje po vesti, za spoštovanje temeljnih načel vere, ki nam jih prinaša tudi Katekizem katoliške Cerkve. „Nič novega“, pravijo eni, drugi pa poudarjajo konservativnost Cerkve. Konservativnost ali ohranjanje temeljnih vrednot, ki se izgubljajo, čeprav so odločilne za preživetje človeka. Vera je bila namreč vedno temelj človeka in družbe. Tudi naš narod je z vrednotami vere kljuboval viharjem.

Danes smo pred izbiro podobno kot Izraelci ob prihodu v obljubljeno deželo, kajti svet ni

bil nikoli pred tako resnimi težavami in odločitvami. Temna preteklost našega naroda nas še bolj izziva k odločitvi za blagoslov ali za prekletstvo, za življenje ali za smrt (5 Mz 11, 26 sl.). Odgovornost za moralne vrednote prevzema vsakdo izmed nas na svoje rame, za celoto pa narodni (in svetovni) voditelji.

Zato torej ni mogoče javno hliniti skrbi za narod, skrivno pa podpirati umazane posle in mu delati škodo, dolgoročno pa ga pehati v propad. Ni mogoče vzpostavljati pravne države in ne popraviti krivic ljudem, ki so bili prikrajšani za temeljne človekove pravice. Ni mogoče delati narodnih programov vzgoje in izobraževanja in pri tem ne upoštevati ljudi, ki so desetletja branili temeljne vrednote narodovega življenja. Ni mogoče biti pošten politik in ne ukrepati, ko se krade, ropa in mori. Ni pošteno kopičiti finančne in druge privilegije, medtem ko drugi komaj živijo. Ni mogoče ohranjati življenja, ne da bi zagotovili zdrave temelje družbenega življenja in gospodarstva in (o)brani družinske vrednote.

Ali naj vse to velja samo za krščanske družbene delavce, drugi pa lahko delajo po svoje? Vsi prisegamo na Evropo, Evropa pa je utemeljena na treh oseh: na judovsko-krščanskem izročilu, na pravem redu Rima in na modrosti Aten. Katoliška Cerkev je vsa ta izročila povezala in prežela z lučjo vere, zato jih še danes upravičeno oznanja vsem ljudem. Moralna dolžnost Cerkev je torej, da izpričuje in oznanja resnico, goji pravičnost in spodbuja k poštenosti človeštva, smo ne le verni, ampak vsi ljudje, še posebej odgovorni (politiki) poklicani, da z vsemi naporii ohranjamo in gojimo te vrednote.

Janez Juhant — DRUŽINA, Ljubljana, 17. 10. 1993

no nekaj drugega. Iz medijske obdelave obeh slovesnosti je televizijski gledalec dobil vtis, da sta osrednji osebnosti in tako rekoč simbolna nosilca obeh prireditev na eni strani gospod Milan Kučan, predsednik države Slovenije, na drugi strani pa gospod dr. Alojzij Šuštar, ljubljanski nadškof in slovenski metropolit. Medtem ko se v značaj novogoriške slovesnosti ne želimo vtikati, pa želimo glede tega, kar se je dogajalo na Turjaku, povedati nekaj bistvenih reči. **Turjaško slovesnost je namreč organizirala Nova slovenska zaveza**, ki je politična naslednica ljudi, ki so branili Turjak in varovala njihovega zgodovinskega spomina. Vse relevantne zgodovinske in politične izjave, ki so bile na turjaški slovesnosti dane, so izjave Nove slovenske zaveze. Prav ta je tudi prosila gospoda nadškofa, da bi na spominsko nedeljo imel mašo za pobite turjaške branilce in blagoslovil spominsko ploščo. Gospod nadškof se je povabilu prijazno odzval in to v spremstvu duhovnikov tudi storil. Poleg tega pa je imel še mašno pridigo, v kateri je razvil teološke implikacije turjaških dogodkov in dodal še stavek s civilno-političnim obeležjem: utemeljil je skrb za pokop mrtvih iz temeljne civilizacijske in krščanske zavesti in zavrnil namigovanja na kakršnokoli politično povezavo tega dejanja usmiljenja do rajnih. Zanimivo pa je to, da te misli televizija ni prenesla pri svoji reportaži.

Turjaški branilci so bili seveda kristjani, saj so v obrambi krščanske civilizacije izgubili svoje življenje, zato ima nadškof do njih posebne dolžnosti, a ne političnih. Njegove dolžnosti izvirajo iz prvenstva njegove duhovniške službe. Politično pa, kot rečeno, predstavlja turjaške branilce Nova slovenska zaveza, ki pa v omenjenem tendenskem pregledu ni bila niti omenjena, kaj šele da bi bilo televizijsko občinstvo seznanjeno z njenimi izjavami.

Druga stvar pa zadeva očitna pristanskost avtorja omenjenega televizijskega prispevka. Pustimo dolgost enega in drugega prikaza in njuno različno predstavitev. Ustavimo se le pri dogodku, ki kaže na avtorjevo politično pripadnost. Ko namreč govori o Turjaku, vključi namreč nekaj kadrov iz znane domobranske prisrge, ki brez

komentarja utegne v nepoučenih gledalcih povzročiti negativne odzive. Prvič pomeni povezati turjaške branilce z domobransko prisrge obžalovanja vreden nivo novinarske izobrazbe. Bolj važno pa je to, da v prikazu novogoriške slovesnosti ni niti sledu o čem podobnem. Niti besedice o tridesetih

sprava na temelju resnice je naša zaveza

**predsedniku
državnega zbora
RS mag.
Rigelniku**

Združeni ob lipi sprave, ki vidimo prihodnost slovenskega naroda v spravi med nekdanjimi vojnimi in sedanjimi političnimi nasprotniki, na podlagi zgodovinskih virov iz NOB in drugih dokumentov revolucije in dokumentov protirevolucije, na temelju pričevanj prizadetih, očitidcev in odkritih množičnih grobišč ugotavljamo:

1. Štiriletni boj borcev Osvobodilne fronte in NOV ter drugih odporiških skupin in borcev protitujim osvajalcem je bilo veliko dejanje slovenskega naroda za svobodo in svobodoljubni svet in njegov častni prispevek k zavezniški zmagi v drugi svetovni vojni, a hkrati nesreča, ker si je Komunistična partija podredila OF in NOV in ju je z boljševiškim nasiljem in s preziranjem načel krščanske civilizacije — ne ubijaj, ne kradi, ne laži — zlorabila za uresničitev svoje leninistične ideologije ter za svojo absolutno oblast, ki jo je tudi doseгла in z njo za najmanj dve desetletji zavrla narodov naravni razvoj.

ranjencih, ki so jih dan po padcu Turjaka ustrelili v stavbi pod gradom; niti besedice o šestdesetih stražarjih, ki so jih dan pozneje postrelili za velikolaško postajo; niti besedice o tistih dvesto ali tristo ujetnikih, ki so jih, po skupinah, pobijali še kak mesec za tem!

Omenjena primera jasno kažeta na to, kako obremenjena je mlada slovenska demokracija. Prava narava televizijskega primera, o katerem govorimo, je namreč nasilje. In kaj je v bolj kričečem nasprotju z demokratično kulturo, kot je nasilje?

In vendar bi vas radi vprašali: Kdo

na televiziji vam je dal to pravico? Najbrž da nihče in si jo v tej zmešnjavi lahko jemljete kar sami?! Tako TV Slovenija sama postavlja „merila strokovnosti“, ki na sebi lasten način razlaga slovensko zgodovino.

Izvršilni odbor Nove slovenske zaveze — DELO, Ljubljana, 7. 10. 1993.

2. Komunistična partija Slovenije je pod krinko Osvobodilne fronte že v poletju 1941 začela v Ljubljani, na Dolenjskem in Notranjskem pobijati drugače misleče neoborožene nasprotnike in je s pobijanjem nadaljevala še po koncu vojne. Za te zločine od poletja 1941 do poletja 1942, s katerim se v resnici zanka boj za narodovo svobodo in ki so izzvali oboroženo samoobrambo protikomunistov z organiziranjem vaških straž in pozneje domobranstva, so odgovorni takratni voditelji Komunistične partije Slovenije.

3. Za mučenja in poboje nasprotnikov v državljanski vojni od poletja 1942 do konca vojne leta 1945 sta odgovorni obe vojskujoči se strani, pri čemer je za žrtve pri Sv. Urhu, v Kozlarjevi gošči in na Turjaku v prvih dneh maja 1945 odgovorna protikomunistična stran.

4. Za likvidacijo okoli 9000 vojni ujetnikov, to je slovenskih domobrancev, njihovih svojcev in drugih, ki so jih Angleži v zadnjih osmih dneh maja 1945 v Vetrinjah na Koroškem izročili jugoslovanskim oblastem in ki so v glavnem bili pobiti meseca junija 1945 v Kočevskem Rogu, Teharjah in drugod, za žrtve ideoloških procesov in za žrtve administrativnih umorov po vojni so odgovorni takratni voditelji Komunistične partije Jugoslavije, Federativne republike Jugoslavije, Jugoslovanske armade, Komunistične partije Slovenije in z njimi najvišji oblastni organi takratne Ljudske republike Slovenije.

5. Vsi padli v osvobodilni in dr-

žavljski vojni in vsi, ki so bili pozneje pobiti iz ideoloških razlogov, so umrli za domovino; vsem smo dolžni spoštovanje in spomin.

Da bi slovenski narod mogel zaživeti polno življenje, ki ga je doslej hromila in ga deloma še hromi iz medvojnega časa izvirajoča in pol stoletja dolga razdeljenost, in da bi ob spoštovanju naše preteklosti mogli odložiti njena najtežja bremena in vse ustvarjalne moči posvetiti izboljšanju sedanjosti in zahtevam prihodnosti, v dobro Republike Slovenije in vseh njenih državljanov ter v dobro prijateljskega sožitja z vsemi, ki nam jih je usoda namenila v povezanost in sosedstvo, predlagamo državnemu zboru Republike Slovenije, da sprejme naslednjo

DEKLARACIJO O NARODNI SPRAVI

1. Državni zbor Republike Slovenije, upošteva ugotovitve predloge deklaracije o narodni spravi, izreka v imenu slovenskega naroda in v svojem imenu obžalovanje za vse žrtve komunističnega in tudi protikomunističnega nasilja na Slovenskem med drugo svetovno vojno, posebej pa izreka obžalovanje za vse žrtve državnega terorizma po končani vojni, zlasti za množične poboje domobrancev in umore drugih ideoloških nasprotnikov v tajnih ali za javnost prirejenih procesih.

2. Nihče tako na strani komunističnega in partizanskega kakor na strani protikomunističnega in domobranskega tabora, ne bo

sodno ali administrativno kaznovan za protipravna vojna in poveljna dejanja, ki so bila storjena iz ideoloških ali političnih razlogov do 15. junija 1973, vendar so pristojni državni organi kljub temu dolžni ugotavljati in ugotoviti odgovornost in krivdo osumljenih storilcev.

3. Vsakemu Slovencu na tujem so v domovini zagotovljene državljanske pravice, zlasti pa pravica prostega prihoda in bivanja.

4. Vsem, ki so bili preganjani iz ideoloških ali političnih razlogov in so zaradi tega utrpeli materialno škodo, se jim bo to popravilo, kjer je mogoče.

5. Slovenci Štajerske, Gorenjske, Koroške, Primorske in Prekmurja, ki so v drugi svetovni vojni po sili oblasti bili vojaki pod zastavami sil Osi, imajo za varstvo svojih interesov pravico do svoje veteranske organizacije, enako kot borci NOV, borci drugih odporniških skupin in vojaki domobranske vojske.

6. Petnajsti junij, ki smo ga leta 1991 pri Lipi razglasili za Dan krivde, odpuščanja in sprave in ga je blagoslovila slovenska Katoliška cerkev, se v koledarju poimenuje Dan krivde, odpuščanja in sprave v trajen spomin na največjo narodovo nesrečo v junijskih dneh leta 1945.

S sprejetjem te slovesne izjave slovenski narod vrača dolg svoji in obči človeški kulturi.

Stanislav Klep, Peter Levec, Franc Šetar, Stane Vezjak, Združeni ob Lipi sprave.

da bo dom dom

rastline in stanovanjski prostor

Z rastlinami je drugače kot z zavesami, preprogami in slikami v stanovanju. Rastlina potrebuje

vedno tudi tretjo dimenzijo — globino. Posebej to velja za večje rastline, npr. sobno lipo. Rastline ne vnašamo v stanovanje le pod vidikom, koliko nam je katera všeč, temveč jo je treba umestiti v razpoložljiv prostor in pri tem upoštevati velikost in tudi barvno razmerje med rastlino in prostorom. Glede tega seveda ni pravil, saj je vsako stanovanje urejeno po osebnem okusu in potrebah njegovih prebivalcev. Na splošno pa seveda velja, da velika rastlina ne spada v majhen prostor. Izjeme so, vendar je skoraj nujna posledica nekoliko manjše udobje. To pa v današnjih majhnih mestnih stanovanjih dokaj težavno prenaša vsa družina. Vsekakor je temeljno merilo skladnost, ki ga ne kaže zanemariti, če hočemo ohraniti bivalno kvaliteto stanovanja.

Poleg velikosti rastline je prav gotovo pomembna tudi barva listov. Raznoliki odtenki in pisanost barv kakor tudi velikost samih listov ima prav tako svojevrsten učinek. Rastline z velikim, usnjatim listjem (fikus) so videti večje in delujejo masivneje od enako velikih rastlin, ki imajo drobnejše listke. Ta vtis je še izrazitejši, če so listi temnejše barve. Drobno listne rastline učinkujejo

precej bolj razgibano, nemirno in celo neenotno, še posebej kadar je listje pisano.

Manjšim sobam se lažje prilagodijo rastline, ki rastejo bolj plosko. Predvsem so to popenjavke kot bršljan, drobnolistni figovec. Take vrste rastlin lahko namreč razporedimo po steni v poljubne smeri in ne posegajo globoko v prostor. Zelo lahkotno delujejo rastline s travnatimi bilkami in podolgovatimi ozkimi listi.

barve

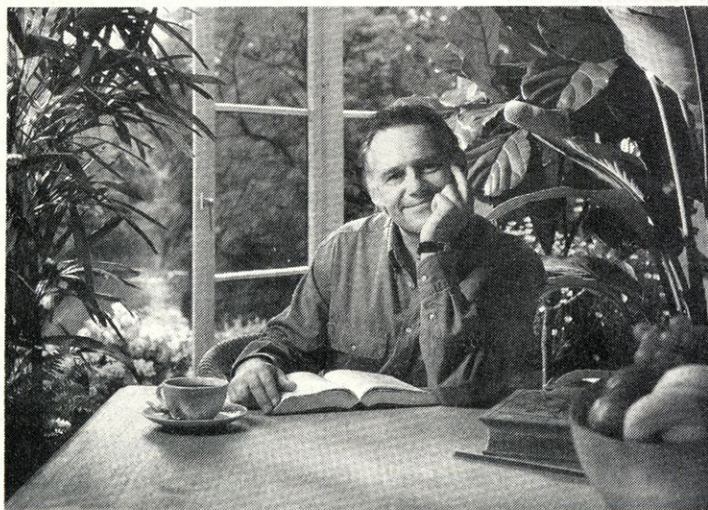
Temeljna zelena barva rastlin je človeškemu očesu prijetna. Rastline imajo tudi zaradi tega svojo privlačnost. Seveda je med rastlinjem široka paleta najrazličnejših odtenkov in kombinacij zelenila. Tudi to ima svoj pomen pri izbiranju sobnih rastlin. Rože, ki imajo barvito pisano liste, delujejo podobno kakor cvetovi.

Zelena barva rastlin pa je med drugim tudi zelo prilagodljiva z ozidrom na barve druge stanovanjske opreme in sten. Dobro se kombinira predvsem s toplimi barvami, rumeno, rjavo, rožnato, rdečo prav tako pa tudi z belo in nevtralnno sivo. Težje so lepe kombinacije s hladnimi barvami, npr. modro.

Nezdružljiva z zelenjem je zelena barva, npr. sten. Tu velja, da predmet in ozadje delujeta medlo, zabrisano, kadar sta oba v isti barvi. Torej rumeno cvetoče rastline ne sodijo pred rumeno steno ali ozadje iz svetlega lesa. Veliko bolj pridejo do izraza pred sivo popleskano steno ali rjavim pohištvom.

Pri kombinacijah rastlina-ozadje je vedno dobro vedeti, da se svetli predmeti vedno zdijo bližji, temni pa bolj oddaljeni. Tako npr. svetla, bledezelena rastlina pred ozadjem iz rjavega lesa izstopa in se zdi gledalcu bližja. Nasprotno pa temnozeleni lončnica pred svetlo rumeno steno stopa v ozadje, se zliva z njim in se zdi gledalcu oddaljena.

Razmerje med rastlino in ozadjem se določa predvsem po tem, koliko želimo sami rastline poudari-

ti. Čim bolj kontrastne, nasprotno si bodo barve rastline in okolja, toliko bolj izstopa zelenje. Danes so stene najpogosteje enobarvne. Prednje spada vsako cvetje. Kadar so stene z vzorci in dekoracijami v stilu rastlin in cvetov, pa prednje spada le listnato zelenje. Pred barvno razgibano steno imajo rože vedno nekoliko zgubljeno vlogo in ne pridejo do izraza.

Kakor je mogoče raznim predmetom ali sobni opremi dati poudarjeno vlogo, tako je to vlogo v stanovanjskem prostoru mogoče dati tudi rastlinam. Za pravi učinek pa je tako pomemben sam izbor rastline kakor tudi kakšno mesto ji določimo in kakšno je ozadje in celotno njeno okolje. V ta namen so seveda manj primerne cvetlice, najbolj pa listnate lončnice, ki imajo trajen dekorativni učinek.

združevanje rastlin

Zelenje pretežno gojimo posamično, vse bolj pa se najde tudi gojenje rastlin v večjih posodah, kjer raste po več vrst skupaj. Tako lahko nastanejo prav duhoviti in lepi sestavi rastlinja. To daje še dodatno mikavnost in utrip okolju. Združevanje rastlin je nujno podvrženo likovni podobi celotne kompozicije. Seveda je treba upoštevati pri sestavljanju tudi nekatere posebne lastnosti rastlin. Nekatere rabijo več prostora ali dobro uspevajo ob določenih višjih temperaturah ali pri večji vlagi kot druge.

Glavno vodilo pri združevanju rastlin je kontrast sestava. To je mogoče doseči že z različnim tipom listov. Nasprotja kot veliko in drobno listje, gladko in nagubano ali narezano listje, se dobro prenašajo in popestrijo podobo takega sklopa rastlin. Učinek se poveča tudi s tem, če imajo rastline pisane liste. Celotna ureditev poživi, kadar je vmes tudi cvetje.

Tudi višina rastlin ima svojo vlogo in tudi način rasti. Izrazito pokončne in visoke rastline naredijo drug

vtis kakor razprostrto vejičje, ki daje lahko vtis košate prešernosti.

Poseben primer takih rastlinskih kompozicij je cvetlično okno. To je želja marsikaterega ljubitelja rastlin, vendar je takšna reč že bolj zahtevna zadeva, še posebej če želi kdo v njem gojiti bolj zahtevne rastline. Navadno je najugodnejša zanj severna lega. Takšno okno mora imeti seveda samostojno ogrevanje. Radiator pod takšnim oknom samo škoduje. Ker je tak vrtiček v oknu ograjen z obeh strani s steklom, je seveda potreben zanj poseben sistem zračenja.

zalivanje rastlin

To je poglavje zase. Najprej glede vode: za rastline, ki zahtevajo bolj kislo zemljo, je najboljša mehka voda, torej deževnica ali pa prekuhana iz vodovoda. Voda naj ne bo hladna, temveč naj ima sobno temperaturo.

Navadno ob nakupu rastline vprašujemo, koliko zalivati in kako pogo-

sto. Tu velja samo en odgovor: po potrebi. To potrebo določajo različni dejavniki. Suh zrak, zelo propustna peščena prst, ki slabo zadržuje vodo, rastlina, ki povsem prerase lonec s koreninami, vse to so vplivi, ki narekujejo večkratno zalivanje. Nekatere rastline v dobi mirovanja ne rabijo skoraj nič vode. Najboljši informator je sama prst v posodi. Kadar je gornja plast prsti suha in trkanje na lonec povzroči prazen zvok, je rastlina na tem, da začne veneti. To je vedno mogoče ugotoviti s skrbnim opazovanjem. Navadno ni mogoče določiti pogostnost zalivanja za vse leto. Odvisno je od navedenih in še katerih drugih okoliščin.

Nekoliko čudno zveni, vendar je res, da propade po stanovanjih več rastlin zaradi preobilja vode kakor pomanjkanja. Če je namreč zemlja preveč mokra, se začno koreninice dušiti in gniti, ker nimajo zraka. Navadno opazimo to prepozno, ko začne listje rumeneti. Kdor seveda to napak razlaga, kot da rastlini manjka vode in jo zalije, samo pospeši njen propad.

ivan cankar

martin kačur

življenjepis idealista

DOSEDANJA VSEBINA:

Učitelj Martin Kačur je prestavljen v Zapolje. Mlad je in poln načrtov za poučevanje naroda. Zaljubi se v lahkoživo Sitarjevo Minko v Bistri, ki ga pa dejansko vleče za nos. V vasi sklene ustanoviti bralno društvo. V gostilni se zato zberejo kmetje in delavci. Njegov govor razvname prepri in pretep. Za kazen je prestavljen v Blatni dol.

Blatni dol je umazana in zaostala vas. Kačur se naseli v šoli: ta je zane-marjena in zapuščena. Pogovori se z župnikom, ki je posebnež in pravi kmet. V krčmi na kraju vasi spozna krčmarjevo rejenko Tončko, ki ga brž zaprede v svoje mreže. Kačur se z njo poroči, takoj pa spozna, da se je s tem dejansko ubil.

Deset let preživi Kačur v Blatnem dolu. Nič več ne goji v sebi mladostnih načrtov, da bi ljudi izobraževal. Polagoma otopi, začne pijančevati in počasi propada. Prepri se z ženo in zaman prosi za premešitev.

Potem se mu sreča nasmehne. Prestavljen je v večjo dolinsko vas Laze. Tja se preseli z ženo in tremi otroki. Spet je poln upanja na lepše življenje, a pri ženi ne najde razumevanja in zato vsak dan bolj pada, se predaja pijanci in malodušju. Njegova duša trpi, žena postaja nezvesta in izgubi . . .

„Ni več poti — in zakaj bi še hodil? Kam?“

Stopil je v izbo Tone, ki je bil prišel na božične počitnice. Gosposko je bil oblečen, svetlo kravato je imel zavezano okoli vratu, lase je imel lepo počesane, njegov obraz je bil nežen, gladek, ustnice so bile napete samozvestno. Gledal je mrtveca z mirnim, radovednim pogledom, brez žalosti.

„Glej, umrl je!“ je izpregovoril Kačur s trepetajočim glasom, kakor da bi bil povedal sinu pretresljivo novico.

„Saj vidim! Kaj pa bi imel na svetu, ko bi živel!“

Okrenil se je in se je vrnil k materi. Kačur si je zakril obraz . . .

Mračno je bilo v izbi; z dolgim, sajastim plamenom je gorela sveča ob postelji, prasketala je in vzplamtevala, v večnem nemiru so se zibale sence na stropu, na stenah, na mrtvem obrazu. Zunaj je snežilo; veter je udaril časih ob okno, da se je streslo. Iz druge izbe se je glasilo žvenketanje čaš in kozarcev, razgovarjali so se polglasni, veseli glasovi, buknil je časih smeh, udaril je ob duri kakor sneg ob okno.

„Ne pusti ga, da bi spal!“ se je razsrdil Kačur in je odprl duri.

Za mizo so sedeli žena, Tone in mlad, gizdav uradnik z neumnim obrazom in debelimi, pohotnimi ustnicami. Na mizi se je kadil čaj, čaše so bile polne.

„Kaj pa vi tukaj, ob tem času?“ se je okrenil Kačur k uradniku.

„Kaj bi?“ je odgovorila žena. „Na čaj sem ga povabila!“

Uradnik se je smejal nekoliko prezirno in je vstajal.

„Le ostanite!“ je vzkliknila žena. „Stran! Takoj od tod!“

Uradnik je videl Kačurjev obraz, vstal je hitro ter si ogrnil suknjo; Kačur mu je odprl duri in jih zaloputnil za njim.

„Kdo pa je ta človek?“ je vprašal ženo trepetajoč; tudi ona je trepetala in mu je gledala naravnost v obraz.

„Vprašal bi ga bil!“

„Kje je tvoje srce, da si ga vabila nocoj?“

„Ne brigaj se za moje srce! Nisi se brigal zanj nikoli; zato tudi ni treba, da bi se nocoj!“

Videl jo je pred sabo bujno, kljubovalno in ves srd, izžet iz dolgega trpljenja, ga je dušil v grlu.

„Vlačuga!“

Oblila jo je temna rdečica.

„Še enkrat reci to!“

„Vlačuga!“

Strmela je nanj in je molčala; nenadoma se je umiril njen obraz in ustnice so se ji zvile v preziru in studu.

„Kdo bi ob tebi ne bil vlačuga? Kaj sem imela kdaj veselje od tebe? . . . In če bi jih bilo sto in še več, ki sem se pečala z njimi — ti mi ne smeš očitati! Ves svet sodi lahko in Bog bo sodil — ti pa nimaš pravice! Samo ti ne!“

Kačur je hropel, beseda mu ni hotela iz grla.

„Vlačuga, očitno se izpo-veduješ?“

„Očitno!“ je govorila žena s hripavim, kričečim glasom. „Očitno, če je treba! Skliči vso občino, vse jih pokliči sem, pa ti bom s prstom pokazala tiste, ki so hodili k meni v vas! Ne maram nič več — nič več se ne bojim, nič več se ne bom skrivala pred teboj! Ves greh na tvojo glavo! Kaj si mi dal od začetka do nocoj? Trpljenje, trpljenje, trpljenje brez konca! . . . Če nisem bila žate, čemu si me pa vzel? Če sem bila dekla — kaj ti je Bog dal zato pravico, da me ubiješ, tako počasi, kos za kosom? Da me uklepaš v ječo, kakor sem prejokala v ječi deset let, preden me Bog sam ni rešil? — Vlačuga! Prav si rekel! Kaj sem bila tebi kdaj kaj drugega? Kaj sem ti bila kdaj žena, da bi me bil vesel in bi me pokazal ljudem: Glejte, to je moja žena? — Ponoči si me imel rad; ko je dan zazoril, me nisi več poznal . . . Vlačuga! Prav! Storila sem po tvoji volji!“

Sopla je težko, oči so ji bile polne

**„stran! Takoj
od tod!“**

solz, na njenih licih so se prikazale rdeče pege.

Sin je sedel za mizo; poslušal je bled, po vsem telesu trepetajoč.

Kačur je stal okamenel, zibalo se mu je pred očmi.

„Lažeš!“ je vzkliknil, stopil je z omahujočim korakom in vzdignil pest. Sin je skočil k njemu in ga prijel za roko.

„Pustite mater!“

Kačur je videl pred sabo mlad, bled obraz in v blazni grozi, v hipu, ki je šinil mimo, se mu je zazdelo, da je spoznal ta obraz. Obraz njegov je bil — tistega človeka obraz, ki se je bil napotil nekoč, srce polno upanja —

„Izpusti!“

Sin je izpustil roko in omahnila je. Kačur mu je približal obraz, da se mu je skoraj dotaknil lic — sin je videl čudno svetlobo v očeh in se je umaknil prestrašen.

„Poslušaj!“ je govoril Kačur skoraj šepetaje in sunkoma. „Tebi bom povedal nekaj; samo tebi! Če ti bo kdaj hudo, kakor je bilo meni, in se boš spomnil pobožno name, te ne bo oskrnil ta spomin. Dal boš krvavo solzo za vsako ljubeznivo besedo, ki mi je nekoč nisi dal! Jaz pa ti odpustim — zakaj tudi ti se boš napotil na tisto pot in Bog vedi, če tudi tebi ne bo kanilo blato v srce. Zapisano ti je na obrazu, da se boš napotil, in takrat se boš včasih spomnil name . . . Ali si vse razumel, kar sem ti povedal?“

Zategnil je ustnice v čuden, otroški smehljaj; sin je strmel nanj in strah se mu je vzdigal v srcu.

Kačur je stopil v izbo, poljubil je mrtveca na obedve lici, očedil je svečo, da bi gorela svetleje, nato si je oblekel suknjo.

„Kam, ata?“ je vprašal sin.

Kačur je šel skozi izbo, smehljaj se je in ni izpregovoril.

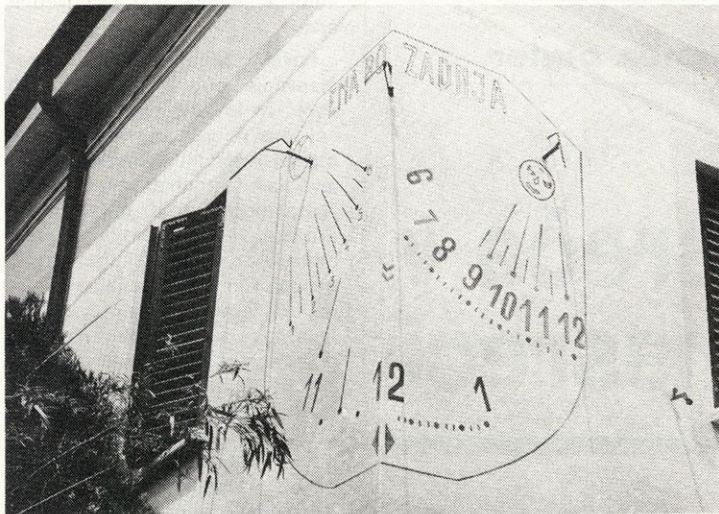
„Pusti ga, naj gre, kamor hoče!“

Odprl je duri.

„Tako je! To je bila beseda: naj gre, kamor hoče!“

In šel je brez slovesa . . .

Veter je bil zunaj in sneg, njemu pa je bilo čudno toplo.

Ne veste ne ure ne dneva . . .

„Kakor pred dvajsetimi leti!“ je premišljeval smehljaje. „Sam . . . svoboden! . . . Ampak zdaj imam že bridke izkušnje, zdaj bom vedel, kod drži prava pot!“

Smehal se je od srca.

„O, zdaj ne bom pel credo, kakor je gloria! . . . Ljudi je treba najprej spoznati, čas, okoliščine . . . in potem previdno po prstih . . . Po času se mora ravnati človek, ne po sebi! In kadar ni vetra, je treba počakati, da bo zapihal . . . če je človek svojeglaven . . . rine sam dalje . . . ne napravi nič, pade v blato . . . če se ravna po drugih, drži lahko roke križem in čas dela zanje . . . To je: jeseni sem mislil sejati in žeti spomladi! . . . Glej!“ je postal na ulicah in sneg se je podil mimo njega. „Vse to bi bil še moral razložiti sinu . . . Kako bo hodil, siromak, brez naukov?“

Noge so ga zanesle v krčmo in šele ko je bilo žganje pred njim, je zapazil, da sedi v svojem kvartirju.

„Kaj tako veseli, šolmaster?“ se je začudil štacunar. „Saj vam je umrl sin!“

„Umrli! Umrli!“ se je smehljaj Kačur in si je mel roke. „Umrli! Vsi so umrli! Žena tudi!“

Gostje so se ozrli nanj.

„Vsi!“ se je smejal in pil. „Sam sem zdaj, čisto sam! Zdaj boste šele videli, kdo sem jaz!“

Popil je žganje, zavil se je tesneje v suknjo in se je vrnil na ulice.

Zunaj vasi, na veliki cesti, je bil veter močnejši in je nosil sneg v gostih oblakih visoko v temno nebo.

Bil je Kačurju naravnost v obraz, odnesel mu je klobuk in mu je odpenjal suknjo.

„E!“ se je smehljaj Kačur in se je opotekal trudoma dalje. „Lepše vreme je bilo takrat, ko sem se napotil prvokrat . . . Sonce je sijalo!“

Veter mu je odpel suknjo, da je zavihrala ter ga potegnila v stran. Lovil se je ob cesti, zamahnil z rokami po zraku . . . po kantonskem kamnu se je razlila kri in curljala v sneg . . .

„Dobro sem hotel, odpustite!“ se je smehljaj Kačur in je iztegnil roko. Iztegnil je roko, zakaj tisti kovač, ki je bil obležal ob cesti s preklano glavo, se je sklonil k njemu; prijel ga je pod pazduho in ga je vzdignil; bled je bil njegov obraz in usmiljen, po čelu, čez oko, mu je curljala kri . . .

KONEC

janez cigler

sreča v nesreči

avtor in njegova povest

Janez Cigler se je rodil leta 1792 v kmečki družini v Vodmatu v Ljubljani. Študiral je bogoslovje in kot kaplan služboval po različnih krajih. Nazadnje je bil župnik v Višnji gori kjer je leta 1867 umrl.

Svoje pisateljevanje je začel pri Kranjski čebelici. Najprej je pisal pesmi z nabožno vsebino, potem pa je poizkusil s prozo, ki mu je prinesla slavo. S povestjo Sreča v nesreči si je pridobil mesto za-

četnika slovenskega pripovedništva.

Povest Sreča v nesreči, ali popisovanje čudne zgodbe dveh dvojčkov je izšla leta 1836. Napisal jo je po zgledu nemškega pisatelja Krištofa Schmida. Ciglerjeva povest je postavljena v čase Napoleonovih vojn, prikazuje pa družino, ki so jo vojni dogodki raztepli po svetu. Vsi člani družine doživijo najnevarnejše prigode, dostikrat so žrtve brezvestnih ljudi, toda s svojo pobožnostjo in poštenostjo si zaslužijo pravično plačilo. Pisec nam v preprosti pripovedi, brez podrobnejših opisov in dialogov prikazuje življenje v času, katerega je oblikovala vzgoja v katoliškem duhu. Pošteno življenje, ljubezen do družine, pridnost in delavnost so temeljne vrednote, ki človeka lahko resnično osrečijo in mu življenje napolnijo z radostjo in mirom. Hudo bija pa je tisto zlo, ki mora biti pokončano. Zlo je nesreča tega sveta, ki pa v sebi nima nikakršne perspektive.

Cigler s svojo povestjo nadaljuje tradicijo poljudno nabožne povesti, ki v sebi nosi izmišljeno zgodbo (ta je postavljena v nek zgodovinski okvir), ki pa hoče

bralca nagovoriti in mu dati sporočilo, ki ga bo bodrilo v življenju. Prav zato se posveti malemu človeku in njegovim tegobam. Cigler je bil prvi slovenski pisatelj, ki je za junaka svoje povesti izbral malega slovenskega človeka — delavca.

UVOD

Blizu mesta L., v vasi, kjer je bila nekdaj imenitna, daleč sloveča suknarija ali tovarna, kjer so tenko sukno tkali in ga daleč po svetu razprodajali, je pred nekaj leti živel dober, pošten pa tudi pobožen junak. Franc Svetin mu je bilo ime. Starši so mu zgodaj pomrli, torej ni imel nikogar, da bi zanj bil skrbel. Lastnik suknarije ga je iz dobrote v šolo pošiljal toliko, da se je Svetin brati in pisati navadil; potem pa je v suknariji delal in se vseh suknarskih del naučil. Zraven navadnega skunarskega dela je moral Svetin tudi vrt obdelovati. Svetin je bil priden in prebrisane glave. Poleti je ves dan vrt obdeloval, ponoči v suknariji delal.

Pri vseh svojih delih Svetin nikoli ni molitve opustil, ampak pred vsakim delom in po vsakem delu je pokleknil in ponižno molil; zato mu je Bog tudi srečo dal. V malo letih je Svetin toliko prislužil in privaroval, da si je selišče kupil, hišo naredil in nekaj njiv prikupil. Gospod suknarije ga je zato zelo v čisljih imel in mu nekega dne rekel: „France, vseč mi je, da si tako priden; vidim, da si pomagaš. Najbolj všeč pa mi je, ko vidim, da nikoli s hudobnimi tovariši ne potegneš, se le svojega dela držiš, rad moliš in v cerkev hodiš; ako si pri volji, vzemi mojo kuharico Nežo za ženo, ki je tudi poštena in pobožna. Nima veliko denarjev, pa je pridna in jaz ji bom tudi nekaj dal in pomagal.“

Svetin je v to hitro dovolil. Pokličejo Nežo, ki se je po svojih starših pisala Neža Trpinc, in jo vprašajo, ali bi bila zadovoljna poročiti se s Francetom. Neža je v to tudi rada dovolila in v štirih tednih so naredili ženitnino. K ženitovanju je prišel tudi gospodar suknarije s svojo

Pročelje cerkve sv. Jakoba v Ljubljani.

gospo, dasi je bil plemenitega rodu. Svetina so vsi radi imeli.

Vesel je živel Svetin s svojo ženo Nežo. Očitno se je nad njima kazala zakonska sreča. Nikoli ni bilo med njima prepira. Ne po posvetnih navadah in mestnih željah, ampak po krščanskih in po božjih zapovedih sta živela. On je podnevi vrt obdeloval, ona je domača dela opravljala. Vsak večer sta pokleknila in glasno večerno molitevco opravila, ko bi bila še tako trudna. Vse svoje zaupanje sta le v Boga imela; torej jima je šlo vse po sreči.

Dve leti je minilo, kar sta bila poročena in Svetinka je bila zdaj v drugem stanu. Tedaj sta v eni noči dobila dva lepa, zdrava fantiča dvojčka. Pri svetem krstu so prve- mu dali ime Janez, drugemu Pavel. Gospodar suknarije in njegova gospa sta bila botra. Oče in mati sta bila vesela, da jima je Bog tako dober, spoznala sta božje dobrote in vedno sta ga hvalila. Sklenila sta tudi, da bosta fantiča, če ju Bog pri življenju ohrani, v pobožnosti in svetosti zredila in varovala pred zapeljivimi tovarišijami, da bi v starih letih čisto veselje nad njima imela.

PRVI DEL

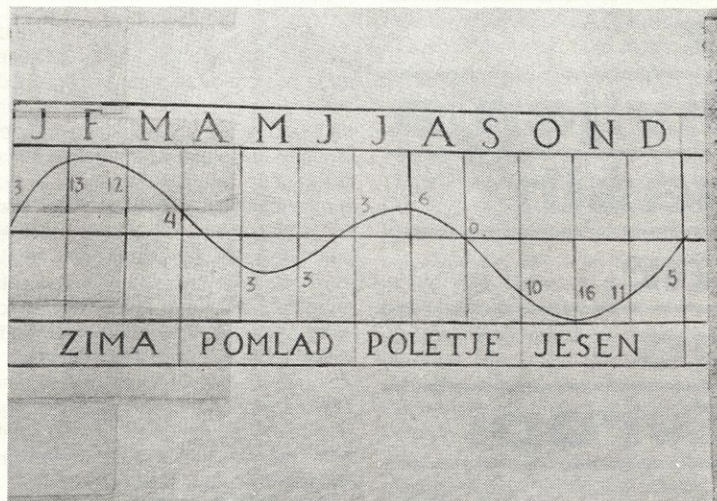
I

FRANCE SVETIN GRE NA FRANCOSKO VOJSKO

Lepo sta skrbela France in Neža za fantiča in si z združeno močjo prizadevala več prislužiti, da bi fantiča mogla pošteno in dobro zrediti. Zato sta še pridneje delala in zvesteje molila. Ob nekem lepem spomladanskem dnevu, ravno nedelja je bila, ko prideta France in Neža popoldne iz cerkve, reče France:

„Pojdi po bokal vina, da vsak malo popijeva. Nikoli ne greva v gostilno, bodiva doma vesela sama in Boga hvaliva, ker nama nič ne manjka.“

Prijazno vkupaj pijeta in se pogovarjata o tem, kar sta danes v cerkvi slišala. Medtem vpraša France svojo ženo in prijazno reče:

„Ljuba, dobra moja Neža, povej mi, kako je to, da nisi nikoli vesela, kar sva vkup; nikoli te ne vidim se nasmejati ali zapeti, ampak vedno si zamišljena in žalostna in pa večkrat te slišim zdihovati. Kaj ti je vendar? Le povej mi, vse rad storim, karkoli želiš, da boš le vesela.“

Neža mu nato milo odgovori: „Ljubi moj mož, res je, da sem vedno žalostna in nikoli vesela, toda ne zavoljo pomanjkanja ali zavoljo dela, skrbi in truda. Ne misli, da te nimam rada; srečna vsaka žena, katera ima tako dobrega in pridnega moža, kakor si ti! Vesela pa nikoli ne morem biti, v srcu me vedno nekaj skrbi; prihodnost premišlujem in zdi se mi, da naju bodo velike nesreče zadele in hude nadloge nad naju prišle; in Bog ve, kako je to, da sem zavoljo tega vedno žalostna, dasiravno prihodnjega noben človek ne ve.“

France odgovori: „Nikar se tega ne boj, če naju tudi kaj hudega zadene, bova vse pretrpela; v Boga zaupajva, na Boga se zanesiva in dobitljivi Bog naju ne bo zapustil. Tako dobitljivo je Bog na naju do zdaj skrbel: tudi za naprej naju ne bo zapustil.“ Potem poklekmeta in večerno molitev opravita in gresta k pokoju.

Prav res je, da na tem svetu ni prave resnične sreče; to je dobro

spoznala Neža Svetinka, zato ni bila nikoli vesela. Ravno tisto leto se je začela huda vojska s Francozom. Avstrijski cesar je potreboval veliko vojakov. Ne le sami fantje, ampak tudi mladi moške, kateri niso imeli zadosti zemlje, so morali iti na vojsko. To je zadelo tudi Franceta Svetina. Sama hiša ga ni varovala pred vojaščino, ni bilo drugače, moral je biti vojak. Svetin ni bil več kakor osem dni v vojašnici, da se je malo vojaške službe navadil.

Deveti dan gre Neža še zadnjikrat svojega moža obiskat in od njega slovo vzeti, ker po tistem ga nikoli več ni videla. Tisti dan je šel na Laško in ni ga bilo več nazaj. Grozno je žena za njim jokala in žalovala, ni ga mogla pozabiti svojega ljubega Franceta. Žalostno je bilo videti, kako sta slovo jemala. Neža joka neprenehoma pred možem in pravi:

„Kam se bom zdaj dela sama s fantičema, komaj sta po dve leti stara? Kako jih bom preživela, kako zredila? Oh jaz uboga sirota, kdo mi bo kaj pomagal, ko so nama bili ljudje tako nevoščljivi?“

Tudi Francetu se srce trga, ker vidi svojo ženo tako zelo jokati in žalovati; videl je tudi enega dvojčkov, ki ga je bila mati na naročaju s seboj prinesla.

bo še

iz življenja naših far po Evropi

anglija

Naš dom v Londonu je že od srede meseca septembra obdan z zidarskimi odri in dela obnove strehe in drugih potrebnih popravil so v polnem zamahu. Ker nam vreme ni kaj dosti naklonjeno, saj vse prepogosto dežuje, se bo vse skupaj malo zavleklo. Vse to nujno vzdrževanje našega katoliškega slovenskega centra sredi Londona so nam letos omogočili s svojo pomočjo vse tri slovenske škofije, Pomoč Cerkvi

v stiski in deloma tudi münchenska nadškofija.

V soboto, 2. oktobra, je bila v Londonu seja dvanajstčlanskega župnijskega in pastoralnega sveta katoliške slovenske misije v Veliki Britaniji. Delovni dan smo začeli s sveto mašo v kapeli doma, ki sta jo darovala župnik g. Cikanek in pater Janez Mlakar, jezuit — slovenski misijonar v Zambiji. Pater Mlakar je bil somaševanja v naši kapeli še posebno vesel, saj je prav v isti kapeli in pri istem oltarju pred enaindvajsetimi leti daroval svojo prvo sveto mašo. Novo mašo pa je tako imel med rojaki v Bedfordu. Ob njegovem povratku v Zambijo v sredo, 6. oktobra, smo mu zaželeli srečno pot in polno Božjega blagoslova pri njegovem že dolgoletnem misijonskem delu na afriškem kontinentu.

Seje ŽPS v Londonu se je udeležila več kot polovica članov in vsi člani delovnega odbora. Taka udeležba je za naše razmere že zelo dobra, ker gre za velike krajevne razdalje Slovencev v Veliki Britaniji. Vsi navzoči so bili mnenja, da je potrebno še poživiti naša skupna srečanja ob slovenskih mašah po posameznih krajih in še naprej pomagati župniku pri njegovem pastoralnem delu in storiti kar se da za olajšanje finančnega in materialnega bremena, ki ga nosi župnik pri izvrševanju svojega duhovniškega poslanstva med nami in predvsem bremena vzdrževanja našega skupnega centra v Londonu.

Že trije slovenski otroci so se v manj kot 5 mesecih letošnjega leta zvrstili za operacijo srca pri znanem kirurgu dr.

Katoliški slovenski dom v Londonu obdan z zidarskimi odri.

Starku, ki ordinira na Harley Street Clinic in v otroški bolnici Great Ormond Street v Londonu. Zanimivo je morda vedeti, da je ta slavniti kirurg za srčne operacije otrok po rodu Čeh. Z našimi ljudmi se kar domače pogovarja v nekakšni češkohrvaščini (srbsčini). Vse operacije naših otrok so do sedaj pri dr. Starku sijajno uspele. Nepopisno so srečni starši, ko se iz Londona vračajo s tako rekoč zdravim otrokom. Prav tako srečo sta pred kratkim doživela Irena in Marko Meserko iz Stražišča pri Kranju, saj je komplicirana operacija njunega 4-letnega sinčka Klemenca, v sredo, 6. oktobra, tako odlično uspela. Obenem z njima se tega veseli vsa katoliška slovenska skupnost v Londonu. Meserkovim želimo srečno vrnitev domov in polnost Božjega blagoslova pri Klemenovem dokončnem okrevanju.

Osmrtnica

Na praznik Marijinega rojstva 8. decembra ob 8. uri zvečer je odšel s tega sveta k Bogu naš dobri in zvesti prijatelj George ali Jurgys Palskys iz Rochdale. George se je rodil 16. oktobra 1909 v Litvi in je kot vojni begunec prišel v Anglijo leta 1947. Že 1949 se je poročil s slovenskim dekletom Terezijo iz Ljutomera, s katero sta živela 44 let v mirnem in srečnem zakonu. Da je bil George ljubeč mož svoje žene Slovenke, dokazuje njegova ljubezen do slovenske skupnosti v Rochdale, kjer se je redno s svojo ženo udeleževal naših maš in prireditev.

*Pogreb
Jurgysa
Palskysa.*

Pokojni Jurgys Palskys.

Od njega so se prijatelji in znanci poslovili s pogrebno mašo v župnijski cerkvi sv. Patricka in ga pospremili na rochdalsko pokopališče. Naj mu Bog da plačilo, ki si ga je s svojo dobroto in iskreno vernostjo zaslužil. Njegovi ženi Tereziji pa naše globoko sožalje.

Vabilo k slovenskim mašam

Rojaki v Angliji in Walesu ste vabljeni k slovenskim mašam za letošnji advent in božič po sledečem razporedu:

Aberdare, sobota, 27. novembra, ob 11.30 dop.; *Bargoed*, sobota, 27. novembra, ob 4. pop.; *Chapel End*, sobota, 4. decembra, ob 4. pop.; *Derby*, nedelja, 5. decembra, ob 3. pop.; *London*, nedelja, 12. decembra, ob 5. pop.; *Rothwell*, sobota, 18. decembra,

Štiriletni Klemen Meserko.

ob 4. pop.; *Keighley*, nedelja, 19. decembra, ob 3. pop.; *Bedford*: sveti večer, 24. decembra, ob 8. uri zvečer, v župnijski cerkvi na Midland Road; *Rochdale*: nedelja, 26. decembra, ob 3. pop., v kapeli sester palotink (Beechwood).

Prisrčno vabljeni!

avstrija

PREDARLSKA

Kulturna prireditev narodnostnih skupin za predarlsko deželo.

Pred dobrim letom je bil ustanovljen interkulturni odbor različnih narodnih skupin in kulturnih društev. Namen tega odbora je, da bi različne narodne skupnosti, ki živijo na Predarlskem, gojile in ohranjale svoje običaje: petje, igre in narodne plesne. To naj bi se prikazovalo na skupnih prireditvah. Deželna vlada je to zamisel finančno podprla.

Že letos je prišlo do take skupne prireditve in nastopa 11. sept. 1993 v Bregenzu, v veliki kongresni dvorani. Kar 13 skupin različnih narodnosti se je ta večer predstavilo s kulturnim programom. Pevski zbori, plesne skupine in orkestri so predstavili kulturno bogastvo, ki je značilno za posamezne narode. Od številno zastopanih skupin do bolj skromnih je razveseljevalo in bogatilo do zadnjega kotička zasedeno kongresno dvorano. Program je trajal skoraj tri ure. Določeno je bilo, da ima vsaka skupina 10-minutni program. Čas je bil prekratek; vsakdo je želel čimveč pokazati in predstaviti.

Vmes so se vrstili pozdravi zastopnikov deželne vlade in mesta. Da je bila predstavitev še bolj plastična, so pri nastopajočih projecirali na ozadje stene znane kraje, značilnost pokrajine ali umetnostne spomenike. Pri nastopu naše skupine je bilo Bohinjsko jezero s cerkvijo sv. Janeza.

Pred kulturno prireditvijo, to je v soboto popoldne, pa so te skupnosti imele priložnost, da ponudijo na stojnicah kulinarične specialitete. Slovenska skupnost je nudila: potico, kranjske

klobase, pršut; od pijač pa domačo slivovko in več vrst slovenskega vina. Blago je šlo kar dobro v prodajo; pred večerom je zmanjkalo vsega.

Skupine, ki so na prireditvi nastopale, so v popoldanskem času razveseljevale ljudi pred stojnicami s petjem, glasbo, plesi in šaljivimi točkami. Pravi sejem ljudi v narodnih nošah in tuji govorici.

Slovensko skupnost na tej prireditvi je zastopala folklorna skupina Triglav iz Bohinja. Okrog 30 fantov in deklet, mož in žena se je predstavilo v narodnih nošah domačemu občinstvu. Za uvod je trio zapel dve narodni pesmi (Oj Triglav, moj dom), folklorna skupina je zaplesala venček narodnih plesov ob spremljavi harmonikarjev: očeta in dveh sinov. Kar lepo so predstavili nas Slovence, deželo pod Triglavom in narodovo kulturo. Hvaležni smo jim za ta obisk in tudi dvorana jih je nagradila z dolгим aplavzom.

Več kot hvalevredno pa je, da se je folklorna skupina Triglav predstavila s plesi in pesmimi v petek zvečer v Dornbirnu v Annaheimu. Ker so naredili tako dolgo pot, so bili pripravljeni pokazati tu živčim Slovincem nekaj domačnosti v petju in plesu. Škoda, da je bila udeležba zelo skromna. Nekaj opravičila je, da so nekateri imeli popoldanski urnik dela, drugim pa do takih prireditev ni veliko mar. Kako malo slovenske zavesti, ali pa že popolna otopenost!

Skupina je še isti večer odšla na pot domov. V nedeljo so imeli spet nastop v Bohinju, kjer je bil napovedan kravji bal. Zaželeli smo jim srečno pot, veliko uspeha pri nastopih in slovenskega ponosa, z željo, da se še srečamo.

To je bil zgodovinski dogodek, kot je v svojem nagovoru poudaril deželni glavar. Prvič je bilo tako srečanje v tej deželi, čeprav živijo tuji delavci tukaj že dve ali celo tri desetletja. Sama prireditev je bila ena izmed močnih vzgibov za medsebojno sožitje in za obogatitev te dežele. Graditev mostov medsebojnega zaupanja je graditev miru med narodi in prehod v skupno Evropo.

Planinsko srečanje z mašo nad Bodelom.

Planinsko društvo na Predarlskem

vnese v svoj program planinskih tur letno srečanje Slovencev z mašo. Navadno je to septembra, po dopustih in počitnicah. Že kar nekajkrat so se odločili za kapelo Hämmerle nad Bodelom, ki je lahko dostopna za vse vrste planincev. Odvisno pa je od vremena. Tretja septembrska nedelja, ko je bilo srečanje določeno, je bila oblačna; sem in tja je celo deževalo. Negotovost je bila kar pri vseh. Metereološka napoved pa je bila dokaj obetavna, zato smo se odločili za pohod. Nekateri so oklevali, drugi pa celo ostali doma. Ko smo bili še na parkirnem prostoru, so se že pokazali sončni žarki, ki so napovedovali izboljšanje.

Združno smo jo peš mahnili po gozdni poti do našega cilja. Za deseto uro je bila napovedana maša. Ker je bilo prisotnih tudi nekaj domačinov, smo oblikovali mašo dvojezično. Kapela je bila polna, saj sprejme le od 30 do 40 ljudi. Za nami so imeli bogoslužje Nemci, ki so kot izletniki obiskali te kraje. Po končanem bogoslužju še kratek postanek na jasi pred kapelo in nato h koči, ki jo ima na skrbi naš rojak. Ob izdatni malici in prijetnem klepetu je čas kar mineval. Gore so nas vabile dalje in višje, kljub oblačkom, ki so zastirali modrino neba. Nekateri so nadaljevali turo, drugi so se odpravljali nazaj v dolino. Kljub množici izletnikov in planincev, ki smo jih srečevali, sta bila povsod mir in prijetno vzdušje. Pri vsej tej naglici, ki jo živimo in je povsod navzoča, potrebuje človek

sprostitev in umiritve. Za dušo in telo je bilo poskrbljeno ob tej priložnosti. S hvaležnostjo za ta lepi in spokojni dan smo se vračali domov.

Človek, ki je del te narave, jo mora spoštovati in z občudovanjem uživati. To usklajenost moramo spet najti, da bo naše življenje spet normalno in duhovno bogato.

LINZ

Zadnjo nedeljo v septembru smo v linški stolnici praznovali izseljensko nedeljo. Škofov vikar, prelat dr. Wiener, je nadomeščal g. škofa Aicherna. V pridigi je poudaril predvsem težko usodo beguncev iz Bosne in Hercegovine, in njihov strah za njihovo domovino, za njihove domove, saj je vse zrušeno in nikjer ni nobenega denarja za ponovno zidavo. Tudi tu da se ne počutijo dobro, ker so brez dela in brez denarja. Razen tega tudi Avstrija močno občuti svetovno krizo.

Med drugimi je še posebno pozdravil slovensko zastavo, ki je mogočno vihrala v prvi klopi in kazala prostor, kjer naj se zbiramo Slovenci.

Vreme je bilo letos izredno slabo in je bilo zaradi tega samo devet narodnih noš. Po maši smo imeli kulturno prireditev kar v zadnjem delu stolnice. Prodajo potice in žganja so posebno občutili brata in sestra Florjančič, saj jim je šel mráz do kosti. Na kulturni prireditvi smo zapeli Kjer je sonce tam so rože in venček narodnih. Na harmoniko nas je spremljal g. Zlatko Ribič. Tudi devetletni Danijel Stiller nam je na harmoniko lepo in zbrano zaigral precej težko skladbo. Potico so nam spekle

gospe Joun, Sadl in Zore. Vsem se lepo zahvaljujemo!

Tretjo nedeljo v septembru je v našem centru gostoval poljski pomožni škof Alin Malysiak. Zaradi birme nas je poljski župnik mag. Czubaj prosil, da smo jim za to nedeljo odstopili center. V imenu slovenske skupnosti je škofa pozdravil g. Zore.

Septembra smo med drugimi obhajali rojstni dan g. Herberta Rajška in njegove sestre Helge. Za pijačo je poskrbela njihova mama Kristina Schweighofer. Iskreno čestitamo za rojstni dan in lepa hvala za pogostitev.

belgija

LIMBURG-LIÈGE

Tekmovanje pevskih zborov

V septembru smo tri dni imeli v gosteh mešani pevski zbor Ave iz Ljubljane. Prišli so na Mednarodno tekmovanje pevskih zborov v Maasmechelen pod okriljem domačega pevskega zbora Cantate. Tekmovanja se je udeležilo 14 pevskih zborov iz različnih držav. Ave nas je pod vodstvom dirigenta dr. Andraža Hauptmana v častni luči predstavil pred mednarodnim občinstvom. Priznali so mu prvo mesto za predpisano pesem, na splošno pa tretje mesto. Prvi trije zbori: Kammerchor iz Saarbrückna, Tritonus iz Kopenhaga

Slovenski pevci pri kulturni prireditvi v Linzu.

Mag. Czubaj izroča g. škofu iz Krakova nov katekizem v nemškem jeziku.

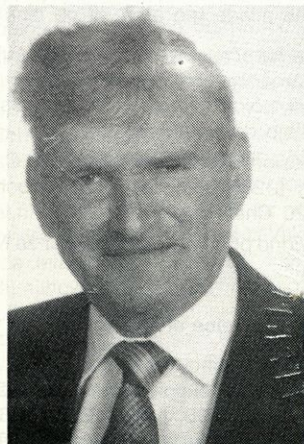
Pokojni rojak Pío Simiz se je rodil v Beneški Sloveniji.

na ter Ave iz Ljubljane so imeli zaključni koncert, pri katerem je največji vtis napravil Ave. Upravičeno smo bili ponosni. Veseli smo bili, da smo jim mogli izkazati gostoljubje. Finančno so naši dobili še več kot prvi, ker so jim poleg 70.000,— fr. plačali še bencin do domovine.

Od naše strani je pobudnik in organizator tega srečanja bil predsednik „Slomška“ g. Stani Revinšek. Hvala njemu in vsem, ki so pri pogostitvi sodelovali.

Odšli so. — Naše vrste se nevarno redčijo. Beneški Slovenec g. Pío Simiz je v starosti 57 let nenadoma umrl na izletniškem potovanju v hotelu v Bu-

Gostoljubnega Lojzeta Korelca ni več med nami.

dimpešti. Rajnega Pija smo dobro poznali. Bil je redno navzoč v naši skupnosti. Vesel in gostoljuben človek. Presenetil nas je ne samo s smrtjo, temveč tudi s svojim pogrebom. Nobene-ga naših ljudi ni na zadnji zemeljski poti spremljala tako številna množica: vsi Slovenci, domačini in tudi precej Italijanov. Slovenska pesem v cerkvi in na pokopališču je izpričevala istovetnost njegovega srca.

Vdovi ge. Ani, roj. Klavžar, izrekamo krščansko sožalje ob težkem slovesu.

Dvajset dni pozneje je v Maasmechelenu prav tako nenadoma in nepričakovano umrl g. Lojze Korelc, ki se je pred 68 leti rodil v Brezovici na Dolenjskem. Nekaj ur prej je bil še na večerji, ki jo je Slomšek priredil za člane pevskega zbora Ave iz Ljubljane. Tudi g. Alojz je namreč sprejel dva pevca za tri dni v hišo. Ko se je vrnil domov, se mu je nenadoma odprla glavna žila na nogi in je v nekaj trenutkih izkraval.

Lojzetova smrt je pretresla vso našo skupnost. Lepa priložnost za nas vse, da se resno zamislimo v smisel našega življenja. Poglavitna poteza Lojzetovega življenja je bila dobrosrčnost in velik smisel za gostoljubje.

Tudi pri njegovem pogrebu se je zbrala vsa naša skupnost in Slomšek mu je zapel v cerkvi in na pokopališču.

Vdovi ge. Zinki izražamo krščansko sožalje.

V Cherattu smo so poslovlili od ge. Ane Štrukelj, ki se je z dekliskim imenom Kutin pred 90 leti rodila na Žagi v Soški dolini. Štrukljevi so prva družina, ki sem jo po nekem naključju spoznal v Belgiji: oče, ki je bil neverjetno delaven človek, je pred dobrimi 20 leti umrl zaradi 130 % silikoze. Ga. Ana je bila dobra, tiha žena. Njeno kraljestvo je bila družina. V njeni starosti in oslabelosti so otroci Josephine, Noël in Lambert z vso ljubeznijo in zvestobo skrbeli zanj.

„Blagor mrtvim, ki umrjejo v Gospodu!

Kajti njih dela gredo z njimi!“

berite in širite Našo luč!

francija

PARIZ

Umestitev novega župnika g. Silva Česnika

V nedeljo, 3. oktobra 1993, popoldne je našo župnijsko skupnost v Châtillonu obiskal pariški pomožni škof msgr. Claude Frikart, ki je odgovoren za pastoralo med priseljenci v Parizu in okolici. Med evharističnim bogoslužjem, ki ga je vodil, je umestil v službo župnika g. Silva Česnika. Kar v precejšnjem številu, preko sto, se nas je zbralo pri tej nedeljski maši v kapeli sv. Terezije Deteta Jezusa, ki pa je v tem času zaradi prenavljanja ogrevanja nekoliko v „neredu“. Pred začetkom sv. maše je novi župnik pozdravil g. škofa, navzoče duhovnike in vernike ter se dosedanjemu župniku g. prelatu Čretniku zahvalil za dolgoletno župnikovanje na tej slovenski župniji v Franciji. Med samim bogoslužjem je g. škof poudarjal, v čem je služba župnika: je v oznajevanju evangelija, je v vodenju evharističnega bogoslužja, je v skrbi za edinstvo župnije. Bogoslužje smo zaključili, kakor je običajno povsod med Slovenci, s pesmijo Marija skoz življenje, nato pa se zbrali v dvorani poleg Slovenskega doma. Ves čas, tako v cerkvi kakor v dvorani, je bil navzoč slovenski veleposlanik v Franciji dr. Andrej Capuder. Po pozdravih g. škofa, župnika Česnika, veleposlanika Capudra in predsednika župnijskega sveta Valanta, se je srečanje nadaljevalo ob pripravljenih dobrotah in medsebojnem pogovoru. Marsikateri redni obiskovalec nedeljskega bogoslužja v Châtillonu pa je zavzdihnil: Toliko bi nas moralo biti vsako nedeljo v cerkvi! Vsi skupaj, tako duhovniki kakor verniki, bi ob večji udeležbi nedeljske maše čutili oporo tako za versko življenje kakor za narodno zavest.

Iz nagovora novega župnika:

V vašem in mojem imenu z veseljem sprejemamo med nami gospoda pomožnega pariškega škofa v osebi Clauda Frikarta. Z radostjo sprejema-mo med nami tudi našega slovenskega

ambasadorja v osebi dr. Andreja Capudra, duhovnike iz chatillonske župnije in druge duhovnike!

Dragi g. škof, dragi gospod ambasador, dragi sobratje duhovniki in vsi, ki ste danes tukaj zbrani. V imenu slovenskega občestva se za vašo navzočnost najlepše zahvaljujem vsem. Med to sveto mašo bom prosil Boga, naj da vsakemu milost ljubezni in dobrote, razumevanja in delavnosti, da bi še tako majhna dobra volja vsakega zrastle v mogočno drevo edinosti med nami.

Prav lepo se zahvalim vsem duhovnikom in še posebno gospodu prelatu Čretniku, ki je leta in leta deloval tu med nami. Njegovo delo je bilo veliko in ves njegov trud je prinesel velike vrline in svežine v srce vsakogar, da se je slovensko občestvo ohranjalo tu v Franciji do današnjih dni. Upam, da se bo to njegovo delo nadaljevalo z enako vnemo kot do sedaj. Njegova pomoč bo g. Martinu Retlju in meni zelo potrebna tudi za bodočo rast našega krščanskega občestva v Parizu in daleč po celi Franciji. Gospod prelat: Hvala vam za vse in ostanite z nami in nadaljujte delo, ki ste ga pred mnogimi leti začeli ustvarjati z velikim veseljem in navdušenjem.

Med to sveto mašo pa se spomnimo tudi pokojnih sobratov, ki so delovali tu v Franciji. Naj navedem samo njihova imena: prelata Zupanciča, prelata Grimsa, gospoda Flisa, ki je mnogo let

delal tu v Parizu, in gospoda Kavalerja. Naj dobri Bog da njim mir, nam pa veselje navdušenje, da lahko tako nadaljujemo njihovo delo. Hvala vsem za vse!

Koncert mladih slovenskih glasbenikov iz Argentine.

Društvo Slovencev v Parizu je svojo delovno sezono začelo z uspelim koncertom treh mladih slovenskih glasbenih poustvarjalcev iz Argentine. V soboto, 25. septembra 1993, so se številnim poslušalcem v cerkvi sv. Terezije ob Slovenskem domu predstavili mezzosopranistka Ani Rode, basist Luka Debevec Mayer in pianist Ivan Vombergar. Na poti v Slovenijo, kjer jim je društvo Slovenija v svetu pripravilo vrsto nastopov, so svoj postanek v Parizu obogatili z nastopom med pariškimi Slovenci.

V programskem listu smo med drugimi lahko prebrali: „Ni slučaj, da so se nocojšnji nastopajoči skupaj zbrali. Za vse tri je bil svet glasbe že od otroštva nekako povezan z osebno človekovo rastjo, ki je pa neposredno strnjena s človeškim čutenjem. Vsem trem je bila slovenska pesem tako združena s kulturnim razvojem slovenskega naroda, doma in po svetu, seme nadaljnje profesionalne glasbene rasti. Zato ni čudno, da se njihovo udejstvovanje osredotoča tam, kjer so srkali bisere za svojo življenjsko pot. Slovenska skupnost s sedežem v Slovenski hiši v Buenos Airesu jim je dala možnost do prvih nastopov. V slovenskih domovih so odkrivali in razvijali glasbeni smisel, ki je dobil profesionalni okvir v širšem argentinskem krogu...“

Mezzosopranistka Ani Rode se je kljub dolgoletnemu nastopanju na raznih solističnih in zborovskih revijah šele pred kratkim odločila za študij solopetja (prof. Viktor Srujo, tečaj v slovitim gledališču Colón). Basist Luka Debevec Mayer, ki je med pariškimi Slovenci že dvakrat nastopal, se je po končanem študiju filozofije odločil za glasbeno kariero. Vpisal se je na inštitut za operno glasbo pri gledališču Colón, izpopolnjuje pa se pri prof. V. Sruju in Opitzu. Ivan Vombergar je po zasebnem študiju klavirja diplomiral na glasbenem konservatoriju v Buenos Airesu, trenutno pa se izpopolnjuje pri prof. Nidi Somma.

Za pariški nastop so mladi umetniki zbrali znana dela A. Scarlattija, J. S. Bacha, L. van Beethovna, F. Schuberta, Richarda Straussa, F. Mendelssohna, arije iz oper G. Verdija, J. Massenet, G. F. Haendla in W. A. Mozarta. Drugi del programa pa je obsegal argentinske in slovenske narodne ter umetne pesmi, pa še Domačo pesem A. Dvofaka. Pazljivi poslušalci so lahko odkrili številne oblike mladih izvajalcev; širok glasovni razpon mezzosopranistke, globok žametni bas mladega Luke Debeveca in spretna, natančna spremljava Ivana Vombergarja so prisotne vodili skozi čarobno glasbeno pokrajino od velikih klasikov do ljudskih ustvarjalcev. Izvajalci so pokazali velike interpretacijske zmožnosti; z nadaljnjim vztrajnim delom si bodo prav gotovo uspešno utirali pot do pomembnih koncertnih odrov.

Sobotnemu koncertu so s svojo prisotnostjo vtisnili poseben pečat veleposlanik Republike Slovenije v Parizu dr. Andrej Capuder s soprogo in dr. Beno Lukman z gospo.

Po koncertu je bilo v dvorani Slovenskega doma prijetno srečanje z gosti in publiko.

Mladim izvajalcem se toplo zahvalujemo za lep umetniški večer in jim želimo veliko uspehov na zahtevni glasbeni poti.

Martinovanje bo v soboto, 13. novembra. Ob sedmih zvečer bo v cerkvi maša, nato pa domače srečanje v dvorani, kamor ste vsi prijazno vabljeni.

Miklavževanje bo v nedeljo, 5. decembra, po maši v Slovenskem domu, za vse mlade (po srcu ali po letih).

Vse naročnike Naše luči, ki plačujejo naročnino po bančnem čeku ali poštni položnici, prosimo, da odslej pošiljajo denar na naslov:

Mission Catholique Slovène, C. C. P. Paris 19285 04 F, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon

z vidno pripombo, da je denar za Našo luč.

REAU (Seine-et-Marne)

21. septembra je umrla in bila ob številni udeležbi pokopana v petek, 24. septembra 1993, Marija Vukonič-Balgač. Pokojna je bila rojena leta 1913

Vedno pri delu, sta Vogrinčičeva iz Mesnil-Guillaume kar mimogrede v najozjemem krogu praznovala svojo zlato poroko. Še fotograf ju je komaj ujel...

v Lipóvcih. Možu Michelu, ki je doma iz Čabra, hčerki Marie-José in sinu Michelu naše iskreno sožalje.

LE MESNIL-GUILLAUME (Calvados)

19. maja sta praznovala zlato poroko gospa Marija in gospod Franc Vogrinčič. Obema je zibelka tekla v Prekmurju, njej v Odrancih, čeprav je potem stanovala v Gaberju, njemu v Topolovcih (Cankova). V Francijo sta prišla v letih 1936/37, poročila sta se leta 1943 v Saint Martin de Mailloc. Na farmi, ki sta jo lepo uredila, sta od leta 1945. Vsi rojaki in domačini ju globoko spoštujejo; gospod Vogrinčič je že 18 let občinski odbornik. S hčerkama Monique in Chantal ter vsemi znanci in prijatelji jima iskreno čestitamo ter jima želimo obilo zdravja in sreče na njuni nadaljnji življenjski poti.

MORESTEL (Isère)

Sestre frančiškanke Brezmadežnega spočetja so 9. in 10. oktobra praznovala 150-letnico ustanovitve svoje redovne družbe, ki jo je leta 1843 začela v Gradcu Frančiška Lampl. Družba se je prvotno imenovala Šolske sestre III. reda sv. Frančiška Asiškega. Poleg glavnega namena: v frančiškanski preprostosti, veselju in odprtosti uresničevati v svetu življenje po evangeljskih svetih, želi danes Družba delovati na vseh področjih, kjer jo Cerkev potrebuje — poučevanje verouka, pomoč pri liturgiji in oskrbovanju cerkva, mladinska pastoralna, delo v bolnišnicah in domovih za ostarele in onemogle ter skrb za bolnike po njihovih domovih.

V Francijo so sestre prišle iz Slovenije: 1937 na Meudon pri Parizu, 1938 v Verneuil pri Toursu, 1939 v Hyères pri Toulonu, skupaj 14 sester, od katerih ste dve odšli v misijone na Kitajsko. Med vojno so se iz Hyères morale umakniti v Marcilloles v Isère, po vojni so prišle v Vienne, v Combs-la-Ville in marca leta 1950 v Morestel, kjer je sedaj njihova provincialna hiša in glavna postojanka v Franciji, kjer imajo še postojanko v Charviesu. Leta 1974 so prevzele postojanko na Slonokoščeni obali, kjer ena sestra deluje kot zdravnica v bolnici, druge pa kot katehistinje in vodijo obenem v kraju, kjer so, mla-

Slovenci iz Indre so se na binkoštni ponedeljek zbrali k maši v Chateaurouxu.

dinsko in družinsko pastoralno. Medtem je osem sester umrlo, vstopilo pa šest Francozinj in prav toliko Slovenk. Predstojnica francoske province je sestra Marie-Claude, ki je predstavila eni in drugi del praznovanja.

Praznovanje pomembne obletnice same je potekalo v dveh delih. V soboto večer je v dvorani St. Victor de Morestel kapucinski pater Pierre Domergue s svojimi duhovnimi popevkami in videoposlikami iz Frančiškove domovine in njegovega življenja pokazal, v kakih okoliščinah sta delala sv. Frančišek in sv. Klara, pokazal pa tudi pomembnost njenega sporočila za njun in za naš čas. Nedeljsko evharistično slavlje, ki ga je vodil bivši grenobelski pomožni škof mgr. Montdésert, je bila ena sama hvalnica Bogu in goreča prošnja, da bi vsi skupaj izpolnili svoje poslanstvo, ki nam ga Bog zaupa po svoji in v svoji Cerkvi. Somaševalo je 10 duhovnikov, med njimi prelat Čretnik in dva duhovnika iz mariborske škofije, prisostvovala pa so med drugimi tudi tri sestre iz Braziliije in dve sestri iz Slovenske Bistrice.

Na vsak način je bilo celotno praznovanje viden dokaz, kako je Družba sester frančiškank vkoreninjena v krajevno Cerkev in nosi z njo njene probleme in njeno poslanstvo. To je pa tudi najlepše potrdilo, da Družba dobro opravlja svoje poslanstvo in da realno ter z zaupanjem gleda v svojo prihodnost.

CHATILLON

Z jesenjo pride marsikaj, tudi konec počitnic in začetek šole. Z obojem smo začeli drugo nedeljo v septembru, 12. septembra torej. Najprej je bilo potrebno ugotoviti, koliko bo šolarjev, kdo bo poučeval verouk, kdo slovenščino, ugotoviti potrebno število veroučnih priročnikov in podobno. V treh skupinah, recimo osnovnošolskega verouka in pouka slovenščine, je štirinajst učenk in učencev, v pošolski skupini pa jih je zaenkrat enajst. Zlasti pouk slovenščine ter pripravo maturantov na maturo iz slovenščine je prevzela gospa Antonija Bernard, saj se kar pogosto oglašajo starši, ki želijo, da bi se njihovi že odrasli otroci le-te naučili. Potrebno pa se je zavedati, da je dve uri pouka jezika na mesec zelo malo, zlasti še, če starši doma z njimi ne govorijo slovensko, če otroci med seboj ne govorijo v slovenščini. Zelo koristno je prebrati članek v koroškem Našem tedniku (št. 37, 17. september 1993) z naslovom Starši, nekaj bi vas vprašal. Je nekoliko spraševanje vesti za vse slovenske starše po svetu, čeprav se nanaša na koroške razmere.

Do konca septembra so vsi šolarji oz. njihovi starši dobili urnik za celo šolsko leto, ki je usklajen, kolikor je le mogoče, s šolskimi počitnicami in z običajnimi prireditvami v Slovenskem domu. Upajmo, da ne bo kakšnih nepredvidenih stvari. Tako bodo veroučna in šolska srečanja dvakrat na

mesec, praviloma vsakih štirinajst dni, če je to le mogoče.

Koncert rojakov iz Argentine

Obiskali so nas rojaki iz Argentine Ani Rode, Luka Debevec-Mayer in Ivan Vombergar.

V soboto, 25. septembra, so začeli svojo turnejo po Evropi z nastopom v slovenskem pariškem domu. Poslušalci smo v velikem številu navdušeno sledili razvoju koncerta, ki je bil pestro sestavljen in je v nas stopnjeval napetost. Z burnim aplavzom smo nagradili dovršeno izvajanje skladb naših in tujih avtorjev.

Navzoč je bil tudi prvi veleposlanik Slovenije v Parizu dr. Andrej Capuder s soprogo, ter se po koncertu zahvalil nastopajočim za tak izreden užitek.

Janez Ložar

nemčija

STUTTGART-okolica

Srebrni jubilej moškega zbora. — Sobota in nedelja, 25. in 26. septembra, bosta ostala Slovencem v Stuttgartu v lepem spominu. Moški zbor Domači zvon, ki ga vodi organist Damjan Jejčič, doma v Velikih Žabljah na Primorskem, je praznoval svoj srebrni jubilej z zahvalno mašo in slovesnim sporedom v dvorani.

Iz Slovenije sta prišla na to srebrno slavo kar dva zbora: moški zbor Obrtnik iz Slovenske Bistrice in moški kvintet Sumus iz Ajdovščine.

V soboto, 25. septembra, so nastopili vsi trije zbori najprej v cerkvi sv. Rafaela v Echterdingenu pri maši, ki je bila ob 16. uri popoldne. Nato so odšli v slavnostno dvorano v Stetten, kjer se je pričela slovesnost ob 18. uri. Spored je bil pester. Po pozdravu gostov, med katerimi je bil tudi generalni konzul Andrej Grasselli iz Münchna in zastopnica Caritasverbanda iz Stuttgarta, gospa Marija Reinhard, so vaje prevzeli zbori. Posamič in skupno so peli dobro uro in pol. Kar 22 melodij skladatelj Jev. Preglja, Maška, Venturina, Marolta, Vodopivca, Juvanca, Ipav-

Vinka in Fanika Arko so spremljale k srebrni poroki in Esslingenu 26. septembra letos hčerke Vincencija, Janja in Martina.

ca, Jereba, Svetka, Koloina, Hafnerja, Jenka, Tomca, Volariča in Bučarja je bilo na vrsti in poleg teh še dve ljudski viži. Poslušalci so pozorno sledili 53 zbranim pevcem in njihova izvajanja pozdravljali z močnim aplavzom. Ko so zbori za konec zapeli verski pesmi „Ko zarja zlati nam gore“ in „Najvišji vse-mogočni Bog“, ploskanja ni hotelo biti konec in nastopajoči so morali Marijino pesem celo ponavljati. Po kulturnem sporedu se je pričel družabni del prireditve z domačimi pijačami in jedili, s srečolovom in plesno zabavo. Bilo je tako lepo, da se nikomur ni mudilo domov, in ko je hišnik zapiral vrata dvorane, so zadnji gostje že prisluhnili petlinjemu petju.

Franc in Franciška Sinkovič ob srebrnem poročnem slavu v Stuttgartu 5. septembra letos s sinovoma Andrejem in Robertom.

Kvintet Sumus je ostal med nami tudi v nedeljo, 26. septembra. V cerkvi sv. Elizabete v Esslingenu je nastopil prvi slovenski maši z latinskimi in slovenskimi melodijami. Po bogoslužju so se pevci postavili pred oltar in tam nadaljevali s koncertom izbranih pesmi. Peli so kot slavčki: s čistimi glasovi, z dušo in telesom, da je poslušalcem zastajal dihanje. Odoznanja s strani navzočih rojakov ni hotelo biti konec in cerkev se je tresla od ploskanja. S pevci smo se razšli v upanju, da se še kdaj vidimo. Obljubili so nam, da se bodo ponovnemu vabilu z veseljem odzvali.

Moški pevski zbor Obrtnik iz Slovenske Bistrice vodi profesorica Navenka Hameršak, kvintet Sumus iz Ajdovščine pa študentka glasbe, gđc. Damijana Božič. K njihovim dosežkom jim moramo iskreno čestitati.

Pevci Domačega zvona bodo odslej lahko tudi zborovsko zvonili, saj je občina Slovenska Bistrica vsakemu podarila za spomin na prijateljsko srečanje pravi zvonček.

K srebrnemu jubileju Domačega zvona tudi na tem mestu naše iskrene čestitke z željo, da bi še dolgo zvonil v veselje rojakov in v čast Bogu.

Dve srebrni poroki: Zakonska para Martin in Franciška Sinkovič ter Vinko in Fanika Arko, oba stanujoča v Stuttgartu, sta septembra praznovala srebrno poročno slavo. Pri zahvalnih mašah v Stuttgartu in Esslingenu so bili seveda navzoči tudi otroci zakoncev.

Sinkovičev par sta spremljala sinova Andrej in Robert, oba dolgoletna ministranta in Andrej tudi lektor pri slovenskih mašah. Ob strani Arkovega para so stale tri hčerke: Vincencija, Janja in Martina. Prav ganljivo je bilo, ko so sinova in hčerki pri mašah brali berilo in prošnje. Berila so govorila o ljubezni in zvestobi, prošnje pa o zahvali Bogu za dobre starše ter priporočila za njih Božje varstvo v bodočnosti.

V Stuttgartu je 8. septembra umrl 51-letni rojak Jože Šuštaršič. Našli so mrtvega na Königstrasse sredi mesta. Več let je bil brez dela in pravega stanovanja. Rojen je bil v Iški Loki in njegov pepel so prepeljali na pokopališče na Igu pri Ljubljani. — V Sindelfingenu je za srčno kapjo umrl Mitja Jug, rojen v Ljubljani, star 52 let. Več let je delal

Napoved za november

Stuttgart: 7. in 21. novembra ob 16.30 uri, 14. novembra že ob 15. uri (po maši martinovanje!); **Böblingen:** 7. novembra ob 10. uri; **Schwäbisch Gmünd:** 14. novembra ob 19.30 uri; **Schorndorf:** 21. novembra ob 8.45 uri; **Aalen:** 21. novembra ob 11. uri; **Heilbronn:** sobota, 27. novembra, ob 17. uri — Böckingen; **Oberstenfeld:** 28. novembra ob 9. uri; **Esslingen:** 28. novembra ob 16.30 uri.

Pouk otrok — Böblingen: 7. novembra, ob 9. uri; Stuttgart: 6. in 20. novembra, od 15. do 17. ure.

v tovarni avtomobilov Daimler Benz. Zapušča ženo in dve hčerki. — Iz Sevnice je prišlo žalostno sporočilo, da je tam umrl Viktor Sinkovič, ki je prej živel 25 let v Stuttgartu. Lansko leto je zbolel za tumorjem v glavi. Zdravil se je v Katharinenhospitalu. Med bivanjem v domovini se je bolezen tako poslabšala, da ji je podlegel. Njegovo truplo bo počivalo na domačem pokopališču v Sevnici. — Žalujemoč za vsemi tremi pokojniki naše sožalje!

OBERHAUSEN

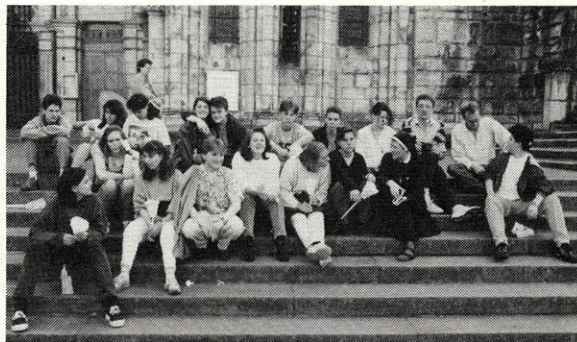
Neuradni opazovalec iz naše župnije si je na romarski dan iz navdušenja nad lepim slovenskim srečanjem nekoliko podaljšal mašo v gostilni in je potem doma ustvaril naslednje poročilo.

„Zamenjal se je čas. Ste že kdaj prišli v zadrego, ker se je zamenjal čas?

Stil sprejemanja spremenjene ure je seveda lahko različen. Sploh se pestrost življenja razlikuje ravno v stilu. Stvari vsakdanjika so prozaične in zgodki enega in drugega dneva so povsem enolični. Šele ko v enoličnost stopijo ljudje, vsak s svojo glavo in svojim načinom, tedaj se začne uresničevati naslednja že dolgo uveljavljena in tudi med ljudmi poznana modrost. „Zgodi se živemu lahko prav vse, mrtvaku pa grob.“

Takó pomodruje sem in tja še danes kdo med nami. Navadno tak človek, ki hoče biti dandanašnji moder, kakor so bili stari. Uresniči se med nami nasploh veliko tega, kar povedo stari,

*Slovenska mladi-
na iz Stuttgarta
pred Marijino
baziliko v Lurdu
21. maja letos.
Srečanje vernih
fantov in deklet
na tako svetem
kraju je nekaj
nadvse spod-
budnega.*

modri pregovori in reki. Ljudska modrost se vedno znova pokaže kot izkustvo, ki ga ne gre zanemariti niti v najnovejšem in najbolj naprednem času. Seveda se nam pri taki ugotovitvi nehote in naravnost vsiljivo pojavi naslednja misel: „Žal, žal, te modrosti ni veliko ostalo v glavah današnjih ljudi. Posebej mladina je skoraj ne pozna.“

In smo spet pri naslednji, nadvse modri ugotovitvi, da „se je treba kar naprej učiti“. Tako si modroslovne misli kar vztrajno in lepo sledijo druga za drugo. Zato prenehajmo z njimi v tem spisu. Ne bo pa nič narobe, če se boste sami prepustili še nekoliko dalje vaši lastni sposobnosti, koliko lahko še najdete pametnih rekov, ki se navezujejo drug na drugega.

Čas je zlato. Tudi to je iz zakladnice ljudske modrosti. Ta rek se je uveljavil med ljudmi našega časa kot najosnovnejše pravilo. Kako to zgleda v našem vsakdanju, si lahko posnamemo iz dveh, treh dogodkov, ki jih je nanesele v zgodovino vseh časov letošnje jesenske naravnave evropskega časa.

Na tiso nedeljo, ko se je spreminjal čas, smo imeli slovenski kristjani v naši fari ravno jesensko romanje v Kevelaer. Da mora biti vedno župnik najprej tam, to se ve. Tako se tudi spodobi. Če vabi vse druge k spovedi eno uro pred mašo, tedaj mora sam to opraviti še pred njimi. Torej je bil uspešno prvi na mestu. Potem si je privoščil kratek sprehod s svojimi gosti po romarskem kraju in razkazal vse glavne zanimivosti v samem središču Kevelaerja. Ko bi že skoraj moral biti v spovednici, glej ga spaka, ga sreča ves zbehan sam najvišji pevski mojster in ves upehan in preplašen sprašuje,

kje da je vsa ostala množica, ki bi morala biti že zdavnaj tukaj. Potolažil ga je župnik, da bo raja že prišla, kaj bi se vznemirjal, saj je še dovolj časa. Mostru pa kar ni hotel zbledeti strah z obraza, kaj neki je to, da ni še nikogar. Posvetilo se mu je, da je pozabil prestaviti svojo uro. In je pribrzel 60 minut prezgodaj poln strahu, da bo prepozen. Šele tu je začela zginjati bledeca z njegovega obraza.

Priti prezgodaj pa ni nikakršna napaka, saj je v romarskem kraju vedno kaj početi. Ko si ogledaš vse in vidiš, da se od lani ni nič spremenilo, si lahko privoščiš vsaj pol urice mirne molitve ali meditacije v čudovitem miru ene od cerkva romarskega kraja.

Naša maša je bila tokrat lepa. Nihče ni opazil, da je bila dolga. Imeli smo med seboj dva gosta iz Maribora, župnika Jožeta Pozderca in bogoslovca, oba iz župnije Sv. Janeza Boska. Novoustanovljena župnija v novem naselju, kjer še ni cerkve, prebivalcev pa preko 9000. Prošnji za pomoč se je odzvalo srce navzočih, saj je padlo pri darovanju v puščico kar 1550,— mark. Obe naši župniji skupaj sta primaknili se enega „jurja“, tako bo kamenček v načrtovani cerkvi tudi del naše skupnosti.

V Essnu je prišlo ta dan k maši nekaj zavzetih vernikov, ki najbrž niso brali oznanila. Seveda maše ni bilo, čeprav je zaokrožilo tam okrog več avtomobilov, iz katerih so izstopili praznje oblečeni ljudje. Počakali so nekoliko in ker je bilo vse naokoli neobičajno mirno in nihče ni prišel odpirat vrat, se jim je nedolgo zatem poblsnilo, da tu nekaj ni v redu. In so odšli, upajmo, z namenom, da bodo še prišli.

V Güterslohu se je bila dan pred tem

Pokojni Ivan Brilej iz Essna, o katerem je bil spominski zapis že v prejšnji številki Naše luči.

zbrala pri Jožetu kar lepa družba Slovencev. Sami prijatelji, ljudje, ki so radi skupaj. „Uro bo treba prestaviti naslednji dan“, se je spomnil nekdo. Ampak kam, naprej ali nazaj. Ugotovili so s skupnimi močmi, da je najbolje, če prestaviš uro naprej. Ne more biti narobe. Rečeno, narejeno.

Spoznanje, da se z „evropskim časom“ ni dobro šaliti, je doseglo člane te skupine dokaj različno. Ena družina je prišla že ob 15. uri k maši, ki je bila potem šele ob 17. uri. Nekdo drug je v ponedeljek že ob treh zjutraj na dvorišču čakal na svojega soseda, s katerim gresta v službo skupaj. Soseda pa ni bilo na spregled še dve uri, ker ga je bila žena preusmerila nazaj v posteljo, ko je nameraval zakolovratiti v firmo ob tako neprimernem času.

Vse to je tu zabeleženo, da bo šlo za vse večne čase v zgodovino človeštva, v tisti predal seveda, kjer se zbirajo dokumenti in dokazila o tem, kako se nam je treba vedno učiti in nikoli ne odnehati na tej poti. Tega poročila pa naj bo zaenkrat dovolj, saj ni, da bi našli vse primerke, ki dokazujejo, da ima ljudska modrost vedno znova oprijemljive dokaze, da ni kar tako iz trte zvita. Pa nasvidenje do naslednje številke Naše lučel!”

Temu nadobudnežu, ki je gledal življenje tukaj skozi hudomušna očala, moramo vendarle dodati še besedo ali dve. V bližnjem kraju Oer-Erken-schwich blizu Recklinghausna je bila

na soboto pred zahvalno nedeljo prireditve, ki so jo poimenovali Nemško-slovenska zahvalna slovesnost. Začeli smo z mašo v farni cerkvi, ki pa se je ni udeležilo bogve kaj ljudi. Pa tudi lepa in velika dvorana bi lahko sprejela najmanj dvakrat toliko obiskovalcev, kot se jih je ta večer našlo tam. Igral je sila znan ansambel in še bolj znan pevec je pel in se zameril ljudem, ker se mu najbrž za tako malo število poslušalcev ni zdelo vredno naprezati svojega grla.

V Oberhausnu pa je bilo na to nedeljo srečanje katoličanov nemškega porekla, ki se mu vse bolj radi pridružijo tudi domačini. Mašno slavlje je odražalo pestrost v enem duhu in tudi kulturna prireditev zunaj je potekla v celoti, čeprav je ves čas nagajal dež in veter. Ljudje so pa kar vztrajali. Lepa hvala vsem, ki so pomagali in prispevali pecivo.

INGOLSTADT

S poljedelskimi pridelki smo pospravili tudi poletje, skrbno je shranjeno v preteklost. Saj že snujemo o decembrskih praznikih. Vendar pa še vtisi poletja odmevajo v spominjanju. Zadnjič smo bili skupaj, v mislih smo imeli slike iz preteklosti; vsak se je spomnil kakšnega zanimivega dogodka z našega pohoda na slovenske gore.

Zapisujem si. In komaj sledim spominu, ki mi tako hitro narekuje. Ponedeljek, 9. avgusta, je prepotrben dež napajal izsušeno zemljo. Nam pa ni bil prav nič pogodu. Saj smo za ta dan načrtovali pohod v gore. Za ob devetih smo se zmenili, da se dobimo na Vršiču. Večina nas je dospela pravočasno. Nadelo smo si planinsko opremo. Na Vršiču je bilo hladno. Ko smo čakali še na Bogdana, smo se zabavali. Tudi čreda ovac nam je pripravila veselje. Vsaka je na svoj način meketala, poskušali smo jih oponašati. In kako so bile radovedne; še v odprte prtlačnike avtomobilov so pokukale. Končno je prispel tudi Bogdan. V dolini je tako močno deževalo, da je že odpisal gore. Za vsak primer pa je le prišel gledat, če je kdo tako nor, da bo šel gor. Je pač tako, da pametnejši vedno popusti. Dež je prenehal in prikazalo se je sonce.

Za prvi dan smo si zadeli vzpon na

Mojstrovko, po severni steni. Naša kolona je krenila: Anita, Brigita, Claudia, Katica, Manica, Marica, Martina, Mateja, Bogdan, Christian, Florijan, Gerd, Hinko, Lojze, dva Marka, Martin, dva Stanka in Uroš. Kmalu je bilo konec položne poti. Pred nami je bila strma stena Mojstrovke. Pogumno smo se je oprijemali in korak za korakom napredovali više in više. Tudi najmlajša med nami, Matejka, je neustrahovano plezala proti vrhu. Drug za drugim smo prihajali na vrh; zaviti je bil v rahlo megleno tančico, ki jo je vedno znova odgrinjal hladen veter. Bilo je nekaj novincev, ki so prvič stopili na višjo goro, zato je sledil gorski krst. Še skupen posnetek. Nato smo se spuščali po položnejši poti. Najhitreje nam je šlo po melišču. Umaknili smo se v Tičarjev dom na Vršiču, ki bo naslednja dva večera naše domovilišče. Pri večernem zalogaju so se žal štirje od nas poslovili in odšli domov. Nekaj nas je odšlo še na kratek sprehod. Snemalca pa sta na video snemala lepote gora. Zahajajoče sonce je lepo osvetlilo Ajdovsko deklico, ki jo je upodobil čas v steni Prisojnika. Ustavili smo se v sosednjem Poštarskem domu. Ob kramljanju smo se zagreli z Zinkinim čajem. Zadišalo nam je spanje, zato smo se vrnili v Tičarjev dom.

Torek je s svežim jutrom napovedoval lep dan. Pred seboj smo imeli vzpon na Jalovec. Še pred osmo smo odšli na pot. Začetna razigranost in gostobesednost se je vedno bolj pogrezala v molk. Spoprijemali smo se z dolgo potjo, ki se je za nas nespametno spuščala in spet dvigala, dokler se nismo ob smerniku: Zelo zahtevna pot, začeli bolj zares vzpenjati. V vzhodju Jalovca smo si privoščili malo daljši oddih in nato smo začeli plezati po strmi steni. Šele tu smo se zavedali prave resničnosti napisa na smerniku. Z vsem spoštovanjem, ki je že na trenutke skoraj prehajalo v strah, smo objemali steno, se oprijemali klinov, jeklene vrvi in kamnitih prijemov ter počasi napredovali vedno više. Nad Ozebnikom smo se razšli. Za sedmero je bil tokrat Jalovec prevelik zalogaj. Devet pa se jih je vendarle uspelo povzpeti na vrh kralja slovenskih gor. V zavetišču pod Špičko smo se spet vsi zbrali, se odžejali, okrepili in se potem po dolgi poti spet vrnili na Vršič. Zadnji

kos poti nas je ujel dež. Po 12-urnem napornem pohodu nas je Tičarjev dom sprejel v svoje prijazne zavetje. Hitro smo se umirili in tudi najbolj zgovorni so se brž preselili v stanje nezavedanja.

V sredo smo se odpravili z Vršiča v dolino Soče in se preobrazili iz planincev v turiste. Ta dan smo spoznavali, koliko lepih koticov skriva Slovenija. Med nami se je tudi razelektrila napekost, ki je nastala prejšnji dan zaradi napornega pohoda.

Ko je večerna zarja že nazlato obrobila julijske vrhove in se je nad dolino že spustil mrak, smo naredili še zadnji posnetek z našega pohoda. V Dovju smo se zbrali ob kipu Aljaža, ki nam je z roko kazal na Triglav. Morda pa bomo drugo leto spet šli na njegov vrh.

MANNHEIM

Badenski Slovenci se zahvaljujejo

Na povabilo Slovencev iz Mörsa v Westfaliji se je 12. in 13. junija letos k njim zapeljala večja skupina rojakov iz Schwarzwalda na Badenskem. O tem je že poročala Naša luč v septembrski številki. To pot pa bi se udeleženci iz južnega predela Nemčije radi zahvalili rojakom v Mörsu za njihov prijazen sprejem. Udeleženec Ciril Vrabl iz Schutterwalda pravi v svojem zahvalnem pismu takole:

„Dragi Slovenci, prijatelji iz Mörsa! Vašemu vabilu na skupno srečanje smo se z veseljem odzvali. Zakonca Učka in Franc Majcen sta kar hitro spravila skupaj večjo skupino, da smo se med vas pripeljali z avtobusom. Potovanje je bilo živahno, za kar je poskrbel tudi naš muzikant Jožko, ki mu ni zmanjkalo ne besede in ne lepih melodij.

V Mörsu ste nas izredno prijazno sprejeli. Gospa Nada Zupan je za vse tako vzorno skrbela. Njej in vsem gospam, ki so skrbale za kuho in postrežbo, velja naša posebna zahvala.

Zahvaliti se moramo tudi gospodu župniku Janežu Puclju, da nas je tako lepo sprejel. Pri njegovi maši smo pridno sodelovali s petjem in z molitvijo. Priporočili smo se tudi angelu varuhu za srečno vožnjo.

Po maši so bili na vrsti muzikanti ansambla „Odmev gora.“ Kako lepo jih je

Slovenci iz Badena v družbi z rojaki v Mörsu 12. junija letos.

bilo poslušati in se gibati po njihovih poskočnih melodijah. Vsa čast pevskega zboru „Slovenski cvet!“ Kar naprej bi ga poslušali. Ob vsem tem nismo več čutili utrujenosti od potovanja, saj smo se vendar tako lepo zabavali z rojaki, ki živijo v Mörsu in v okoliških krajih, in z njimi smo ostali skupaj do poznih nočnih ur.

Naslednjega dne je bila nedelja. Tedaj pa smo resno občutili, da imamo za seboj dolgo vožnjo in neprespano noč. Pa smo tudi na to pozabili, ko smo se poslavljali iz kraja tako lepega srečanja. Brez solza v očeh res ni šlo, ko smo si podajali roke z novimi prijatelji.

Lepa hvala tudi gospodu Marjanu Greglu za lepe posnetke. Veseli smo jih, saj bodo v nas vedno znova obujali spomine na Mörs. Še enkrat vsem skupaj: Hvala za vašo dobro srčnost in Bog vam poplačaj ves trud, ki ste ga imeli z nami. Upamo, da se bomo še kdaj videli.“

BERLIN

Eden izmed vikendov Slovencev v Berlinu

Ljudi nas povezujejo različni dogodki. Veselimo se rojstnega in godovnega dne, srečanja s prijatelji . . . In prav to, srečanja s prijatelji, smo doživljali kot srečen trenutek vsi, ki smo se udeležili kulturnega, duhovnega in športnega vikenda, v organizaciji slovenske župnije v Berlinu.

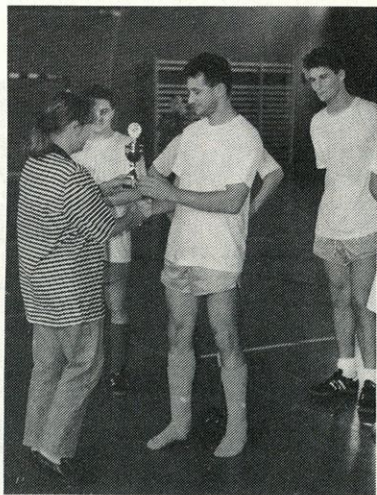
V ta vikend srečanja so bili vključeni pevci, recitatorji, humoristi, fantje, ki znajo krotiti žogo z desno in levo nogo in seveda devet duhovnikov iz domovine, ekipa Pax, ki je večša svojega po-

slanstva za oltarjem, na odru in tudi na nogometnem igrišču.

Bil je to vikend mladosti, od petka do nedelje; tudi vikend poskusa sodelovanja med vsemi državljani Republike Slovenije v berlinskem milijonskem mestu; tudi vikend sposobnosti Slovencev, ki so večši organizirati, čeprav vse to opravljajo volunteersko.

Bil pa je to tudi vikend predstavitev nove učiteljice slovenskega dopolnilnega pouka, gospe Dragice Breskvar, predvsem tistim, ki nimajo šoloobvez-

Masel Andraž sprejema pokal za 2. mesto na nogometnem turnirju v Berlinu.

Duhovniki, ekipa PAX, pred ostanki berlinskega zidu.

nih otrok. Verjame, da nam gospa Breskvar prinaša iz svojega znanja in življenjske izkušnje, duha razumevanja, zaupanja in sodelovanja. Verjamemo pa tudi, da ji bo uspelo v mladi rod „zamesiti“ to, kar smo kot slovenski narod ustvarili v svoji tisočletni zgodovini!

Težko je reči, kdo je bil srečnejši ob koncu vikenda. Tisti s kulturne prireditve ali s srečanja ob oltarju? Morda pa tisti s športnega srečanja? Prepričani smo, da vsi, vsak na svoj način.

Na koncu vemo le to, da je ekipa Pax, po dveh letih, prepustila prvo mesto nogometni ekipi društva Slovenija e. V., sama pa zasedla tretje mesto. Drugo mesto je pripadlo drugi

ekipi društva Slovenija e. V. in zadnje mesto ekipi delavcev podjetja Vegrad iz domovine.

Da je bil to bogat vikend v vseh oziarih, bi se morali zahvaliti mnogim. Pa naj velja le zahvala športni sekciji društva Slovenija e. V., gospodu Trinkerju in gospodu Grošlju.

MÜNCHEN

SKD Lipa München je imelo v nedeljo, 26. septembra, romanje oziroma izlet v kraj Birkenstein, ki leži ob vznožju bavarskih gora Breitenstein in Wendelstein. Dopoldanski del smo posvetili slavnostni maši, ki jo je daroval msgr. dr. Zdešar, kar je bila obenem tudi poslovnica oz. zahvalna maša z nami, njegovimi slovenskimi rojaki, za katere se je toliko let neutrudno trudil, da ne bi izgubili vere v Boga in stikov z domovi-

no Slovenijo. Kljub slabemu vremenu se nas je zbralo 75, med njimi tudi generalni konzul v Münchnu gospod Grasseli z družino. Po maši smo g. Zdešarja obdarili s spominskim darilom in se mu prisrčno zahvalili z besedo in s pesmijo. Nato smo se razšli: g. Zdešar je bil povabljen na kosilo k družini Zupan, ostali pa smo se z avtobusom odpeljali v vas Glentleiten, ki leži blizu Kocherskega jezera in je znana kot muzej starih hiš in vseh vrst rokodelstev. Po zelo zanimivem, na žalost prekratnem ogledu, teh muzejskih znamenitosti, smo se odpeljali nazaj proti Münchnu in spotoma v vasici Hofoding obilno, zelo poceni in okusno povečerali. S pesmijo v avtobusu, ki ga je vozil Lipin šofer Stanko Turk, smo se zvečer srečno vrnili na svoje domove.

Hvaležni smo Bogu, da nas je še enkrat združil ob g. Zdešarju, ki nas je kot katoliški duhovnik vsa leta tako nesebično povezoval. G. Zdešarju pa še naprej želimo obilo Božjega blagoslova na njegovi življenjski poti!

nizozemska

• „Zvon“ je 26. 9. t. l. sodeloval pri Božji službi v župniji v Brunssumu, kjer so naši organizirali akcijo v prid beguncem v Sloveniji. Slovenski duhovnik je somaševal in se s kratko besedo zahvalil župniji za darežljivost. Po maši je na župnijskem prostoru naša Folklorna plesna skupina predstavila

SKD Lipa München na romanju oz. na izletu v Birkensteinu.

nekaj naših narodnih plesov. Istočasno so ljudje prinašali svoje darove naravnost v kamion, ki je v naslednji dnevih dobro obložen odpeljal v Slovenijo.

Nekateri naši so, hvala Bogu, zelo iznajdljivi za dobro stvar.

Bog jih živi!

● Turneja Mešanega pevskega zbora *Crescendo* iz Doenrade.

V dnevih 15.—21. oktober je omenjeni holandski zbor, ki ga vodi g. Toni Kropivšek in šteje 90 oseb, nastopal v Vačah pri Božji službi zjutraj, v Ljubljani na Glasbeni akademiji zvečer, v Velenju v Glasbeni šoli in v Rogaški Slatini v Kristalni dvorani.

Lepa priložnost za nova poznanstva in povezave.

Zboru, ki se je prevažal v dveh avtobusih, so povsod izkazovali veliko pozornost.

„Zvon“ pa je prvo nedeljo v oktobru v Romburgu imel Kofi koncert.

švedska

● Ob slovesu slovenskega izseljenkega duhovnika na Švedskem v letih 1978—1993 gospoda Jožeta Drolca, dne 5. 9. 1993 v Landskroni.

Pravkar mineva 16 let, kar ste prišli med nas, slovenske rojake, razkropljene po prostranem območju švedske dežele. Švedska je znana kot prijazna dežela — upamo, da ste jo tudi Vi doživljali takšno! Kadar se boste po napornem dnevu v novem delovnem okolju z veseljem ali z žalostjo v srcu v mislih vračali med nas, boste gotovo primerjali pozitivne in negativne izkušnje minulih dni — katerih bo neki več!

Darovali ste nam dobršen del rosnih dni svojega življenja, z dobro voljo in potrpežljivostjo ste zaljšali rojakom na Švedskem sivi vsakdan kakor tudi vsele in žalostne dogodke v slovenskih družinah vzdolž te lepe dežele na severu Evrope. 16 let je dolga doba v življenju slehernega človeka, ki pa vse prehitro mine. Zato tudi menimo, da nas

vse prehitro zapuščate; ko pa se skušamo postaviti v Vaš položaj, Vas vsi iskreno občudujemo, ker ste se ves ta čas zvečine le razdajali, navkljub dostikrat mlačnemu odzivu z naše strani. Razumemo torej Vaš sklep, ki Vas pelje nazaj domov nabirat si novih moči in kjer bodo Vaše „švedske“ izkušnje mogle obroditi bogate sadove med rojaki na domačih tleh.

Ne pozabite nas, kakor tudi mi Vas ne bomo pozabili! Ko se bomo odpravljali na bodoča slovenska binškočna srečanja v Vadsteni, ko bomo listali po fotografskih arhivih iz minulih let, ko bomo nesli h krstu otroke staršev iz zakonov, ki ste jih Vi blagoslovili, ko bomo mislili na naše rajne, ki ste jih bili pospremili na zadnji poti, ja, tedaj bomo v mislih z Vami, gospod Jože. Naša življenja ostajajo za vse večne čase prepletena z Vašimi dejanji! Lepo ste se razumeli tudi z našo — tako imenovano — drugo generacijo slovenskega rodu na Švedskem. Znanje švedskega jezika Vam že dolgo ni več delalo preglavic — pa tudi drugače ste znali zabrenkati na prave strune v srcih naših mladih, se živeti v nekatera posebna območja njihove problematike na Švedskem — skratka, vsi se Vas bomo v tem smislu še dolgo hvaležno spominjali!

Čeprav Vas bomo pogrešali, Vam vendarle želimo vse lepo ob Vašem povratku domov! Kaj vse se je utegnilo spremeniti v 16 letih Vašega bivanja na Švedskem, boste na domačih tleh še najlaže ugotavljali, slovenska osamosvojitve spada gotovo k največjim dogodkom kakor tudi internacionalizacija slovenske državnosti, ki smo jo tudi v Landskroni lani skupaj z Vami svečano proslavili. Te univerzalne spremembe doma bodo gotovo ugodno vplivale na Vaše dušnopastirsko delo! Prisrčna hvala tudi za Vaše sodelovanje ob 25-letnici slovenskega društva v Landskroni, dne 17. aprila letos! Upamo, da Vas je potrdilo o častnem članstvu v našem društvu v Landskroni prepričalo, kako zelo smo cenili Vašo vlogo v duhovnem življenju naših ljudi teh zadnjih šestnajst let.

Želimo Vam srečno vrnitev, hvala za vse ter kmalu zopet nasvidenje!

Rojaki v Landskroni in okolici

● Jesenski odmev s Švedske

Eden najlepših letnih časov je jesen. Kmet se veseli svojih sadov, ko jih pobira z njive in ko njegove roke obirajo rumeno rdeča jabolka. Vinogradniku veselo poje duša, saj se mošt spreminja v vino. Kdo bi se ne veselil kostanja, ki je s sladkim moštom tolikokrat privabil prijatelje skupaj! Najlepša pa je narava, ki je tukaj na Švedskem še kako jesensko obarvana. Žal bo ta čas Velikega Mojstra slikarstva vse prehitro minil. V času, ko boste prejeli novo številko Naše luči, bo že vse to lepo mimo. Narava se bo tu še prej pripravila na svoj zasluženi počitek.

V tem času se je pri nas marsikaj lepega zgodilo. 17. septembra je bila v italijanskem kulturnem inštitutu v Stockholmu odprta razstava slovenskih umetnikov in obenem predstavitev naše domovine Švedom in vsem diplomatom, ki so bili na odprtju le-te. Razstavo je odprl naš veleposlanik g. Ivo Vajgl. Za veselo razpoloženje so poskrbeli tudi z lepo klasično glasbo in prijetnim ter okusnim bizeljčanom, za kar gre zahvala posebej slovenskemu veleposlaniku in njegovim sodelavcem. Razstava pa je bila kronana v stockholmski stolnici s sveto mašo, ki jo je vodil g. Jože Drolc. Pri tem bogoslužju je bil navzoč tudi g. veleposlanik, ki se je s slovensko skupnostjo srečal nato ob kavi, se z njimi poveselel ter veselo zapel.

V zgodnji jutranji uri, bilo je komaj 3, se je v četrtek, 23. septembra, poslovil g. Drolc in se z vlakom odpravil na pot v Nemčijo, kjer bo ostal za kratak čas in se nekoliko odpočil od zavzetega dušnega pastirovanja na daljnem severu.

Novi dušni pastir Zvone upa, da bo kmalu mogel tako pridno nadaljevati to lepo, a težko poslanstvo narodnega dušnega pastirja med slovenskimi zdomci in izseljenci. Čas mu seveda hitro teče, saj je za njim že srečanje skoraj z vsemi slovenskimi skupnostmi, ki so razkropljene od Stockholma preko Göteborga do Malmöja in tja proti vzhodni obali Švedske. Obiskal je že slovensko družino na Danskem, kjer je z g. Ferdinandom pokramljal o težkem delu na ploščadi na Severnem morju, kjer črpajo nafto; kako težko je

(Nadaljevanje na strani 34)

kaj ko bi se malo vadili v slovenščini

• V NASLEDNJE Povedi vstavi VEZALNI, NATO PA ŠE LOČILNI VEZNIK.

Med glavnim odmorom grejo učitelji v zbornico ... se porazgubijo po kabinetih. Fantje se preganjajo po razredu ... prepisujejo naloge. Dekleta se pogovarjajo ... se učijo za naslednjo učno uro. Ravnatelj sestavlja urnik ... piše mnenja o učencih. Starši gledajo televizijo ... pomagajo otrokom pri domačih nalogah.

• VPIŠI PRAVILNO OBLIKO IMENA.

Po uspeli preskušnji so (Rudi) vsi občudovali. Marjan je zahteval od (Lovro), da takoj izgine. Peter je premeril razdaljo med (Edo) in (Stanko) ter Tinetom. Ali poznaš Bregarjevega (Miha)? V Nabrežini je avto povozil desetletnega (Marko). Poklič, prosim, (Branko). (Viki) danes ni bilo v šoli. Z (Mirko) sva že dolgo prijatelja. Pozdravi (Ivo).

• OSNOVNIKE SPREMENI V PRIMERNIKE.

Andrej (velik) od Tomaža, pa (maj-

hen) od Aleša. Oče je (star) od mame. Sestra je (mlad) od mene. Zlepa ne najdeš (vnetega) zbiralca značk, kakor je Gregor. Ivan je (hiter) od Francija. Mojca je (muhasta) kot Vesna. Papir je bil (bel) kot sneg. Bohinjsko jezero je (globoko) kot Blejsko. Čim višje se vzpenjamo, tem (redke) je zrak.

• PO DVE ALI TRI ENOSTAVNE POVEDI ZDRUŽI V VEZALNA PRIREDJA.

PRIMER: Janez je šel v hribe. Povzpel se je na Krn. Janez je šel v hribe in se povzpel na Krn.

Deklica je šla v trgovino. Kupila si je lešnikovo čokolado. — Deček je padel s kolesa. Rani se je. — Učitelj je zagledal v knjigarni zanimivo knjigo. Takoj jo je kupil. — Kopalci smo se. Sončili smo se. Nato smo igrali odbojko. — Inženir Gorjanc je dolgo delal v tujini. Spoznal je razmere v mnogih državah. — Pes je zarenčal. Zalajal je. Pognal se je proti neznancu.

• VEZALNA PRIREDJA RAZVEŽI V VEČ Povedi.

Iz testa ssem naredil bunkico in sem

jo nataknil na trnek ter sem jo vrgel v vodo in riba je začela cukati, po-
tegnil sem in ribo vrgel ven.
Splazil sem se na sosedov vrt in
zlezal na češnjo ter začel zobati pa
je prišel sosedov oče, me zagledal
ter me napodil.

• GORNJA STAVKA SPREMENI V PODREDJA.

PRIMER: Ko sem iz testa naredil
bunkico, sem jo nataknil na trnek
in vrgel v vodo.

• POSTAVI V PRAVI SKLON BESE- DE V OKLEPAJIH.

Karantanci so sami volili svojega
(vojvoda). Na bojišče je prijezdil
vitez z (oproda). Otroci ob progi so
mahali umazanemu (strojevodja).
Ne bom ti za (pismonoša). Ali si že
prebral kakšno bajko Janeza (Trdi-
na). Če imaš čas, počakaj na (glav-
ni). Fantje so prosili šolskega
(sluga), da je zvonil malo prej.
Marko je srečal (dežurni) in mu
naročil, naj (mali Mitja) da ključ.

• SKLANJAJ MNOŽINSKE SAMO- STALNIKE.

grablje, hlače, klešče, vilice, Draž-
goše, Opčine, Teharje.

• ŠTEVNIKE V STAVKIH IZPIŠI Z BESEDAMI.

France Bevk je umrl star 80 let.
Francoska revolucija je bila leta
1789. Mount Everest je visok 8848

alojz gradnik vodnjak

Jaz ne ljubim površin,
svoje sveže sile snujem
in svoj smoter pričakujem
samo v temi globočin.

Vaših ne poznam razlik:
— siromaki, bogatini —
samo žejnih vseh družini
brez plačila sem zdravnik.

Svetel nisem, a sem čist?
Le če v moje kdo tolmane
vrže kamen, v mene pljune,
vračam gnus gnoja in glist.

Drugih je pijač nebroj
sladkih in omamnih. V suši

vendar žejni vaši duši
še najslajši sem napoj.

Kaj strmiš v me bled in plah?
V meni si zazrl prikazni?
Vzemi vedro in izprazni,
več ne boš sam sebi strah.

Vzemi vedro, zajmi, pij,
in vsem žejnim me nalij!
O, ta slast, ko mleko mati,
samo dati, dati, dati ...

metrov. Donava je dolga 2850 kilometrov. Trst je imel že v prejšnjem stoletju čez 60.000 prebivalcev. Na Teološko fakulteto so se letos vpisali 104 študentje.

REŠTIVE NALOG:

● VEZALNI IN LOČILNI VEZNIKI:

Med glavnim odmorom grejo učitelji v zbornico ali se porazgubijo po kabinetih. Fantje se preganjajo po razredu ali prepisujejo naloge. Dekleta se pogovarjajo ali se učijo za naslednjo učno uro. Ravnatelj sestavlja urnik ali piše mnenja o učencih. Starši gledajo televizijo ali pomagajo otrokom pri domačih nalogah.

Med glavnim odmorom grejo eni učitelji v zbornico, drugi pa se porazgubijo po kabinetih. Nekateri fantje se preganjajo po razredu, drugi prepisujejo naloge. Zavedava dekleta se pogovarjajo, marljiva pa se učijo na naslednjo uro. Ravnatelj včasih sestavlja urnik, drugič piše mnenja o učencih. Nekateri starši gledajo televizijo, skrbni pa pomagajo otrokom pri domačih nalogah.

● **IMENA:** Po uspeli preskušnji so Rudija vsi občudovali. Marjan je zahteval od Lovra, da takoj izgine. Peter je premeril razdaljo med Edijem in Stankom ter Tinetom. Ali poznaš Bregarjevega Miha? V Nabrežini je avto povozil desetletnega Marka. Poklič, prosim, Branka. Vikija danes ni bilo v šoli. Z Mirkom sva že dolgo prijatelja. Pozdravi Iva.

● **PRIMERNIKI:** Andrej je večji od Tomaža, po manjši od Aleša. Oče je starejši od mame. Sestra je mlajša od mene. Zlepa ne najdeš bolj vnetega zbiralca značk, kakor je Gregor. Ivan je hitrejši od Francija. Mojca je bolj muhasta kot Vesna. Papir je bil bolj bel kot sneg. Bohinjsko jezero je globlje kot Blejsko. Čim višji se vzpenjamo, tem redkejši je zrak.

● **ZDRUŽI ENOSTAVČNE POVEDI:** Deklica je šla v trgovino in si kupila lešnikovo čokolado. Deček je padel s kolesa in se ranil. Učitelj je zagledal v knjigarni zanimivo knjigo in jo takoj kupil. Kopali in sončili smo se ter igrali

odbojko. Inženir Gorjanc je dolgo delal v tujini in spoznal razmere v mnogih državah. Pes je zarenčal in zalajal ter se pognal proti neznancu.

● RAZVEŽI VEZALNA PRIREDJA:

Iz testa sem naredil bunkico. Nataknil sem jo na trnek. Vrgel sem jo v vodo. Riba je začela cukat. Potegnil sem. Ribo sem vrgel ven. — Splazil sem se na sosedov vrt. Zlezel sem na češnjo. Začel sem zobati. Prišel je sosedov oče. Zagledal me je. Napodil me je.

● **PODREDJE:** Ko sem iz testa naredil bunkico, sem jo nataknil na trnek in vrgel v vodo. Ko je riba začela cukat, sem potegnil in ribo vrgel ven. — Ko sem se splazil na sosedov vrt, sem zlezel na češnjo, da bi zobal. Ko pa je prišel sosedov oče, me je zagledal in napodil.

● **PRAVI SKLON:** Karantanci so sami volili svojega vojvodo. Na bojišče je prijezdil vitez z oprodo. Otroci ob progi so mahali umazanemu strojevodji. Ne bom ti za pismonošo. Ali si že prebral kakšno bajko Janeza Trdine? Če imaš čas, počakaj na glavnega. Fantje so prosili šolskega slugo, da je zvonil malo prej. Marko je srečal dežurnega in mu naročil, naj malemu Mitji da ključke.

● MNOŽINSKI SAMOSTALNIKI:

grablje, grabelj, grabljam, grablje, pri grabljah, z grabljami; hlače, hlač, hlačam, hlače, pri hlačah, s hlačami; klešče, klešč, kleščam, klešče, pri kleščah, s kleščami; vilice, vilic, vilicam, vilice, pri vilicah, z vilicami; Dražgoše, Dražgoš, Dražgošam, Dražgoše, pri Dražgošah, z Dražgošami; Opčine, Opčin, Opčinam, Opčine, pri Opčinah, z Opčinami; Teharje, Teharjam, Teharje, pri Teharjah, s Teharjami.

● **IZPISANI ŠTEVNIKI:** France Bevk je umrl star osemdeset let. Francoska revolucija je bila leta tisoč sedemsto devetinsemdeset. Mount Everest je visok osem tisoč osemsto oseminštirideset metrov. Donava je dolga dva tisoč osemsto petdeset kilometrov. Trst je imel že v prejšnjem stoletju šestdeset tisoč prebivalcev. Na Teološko fakulteto so se letos vpisali sto štirje študentje.

Pripravil Milan Kobal

izražajmo se lepo

Vrtnica cvete. Otroci kar cvetejo. V tem kraju cvete hribovščina. Tvoj suknjič cvete na rokavih. Njemu pa res rožice cvetejo. Vrnil se je cvetoč od zdravja. — Češnje na bregu že cvetijo. Fant je ves cvetel. Ljubezen je začela cveteti med njima. Pri njem ji ne bodo rožice cvetele.

o

Dekle je utrgalo cvet. Čebele obetavajo cvet za cvetom. Drevo bo kmalu v cvetju. Razcvel se je cvet ljubezni. To je cvet slovenskih deklet. Zapuстил nas je v cvetu mladosti.

o

Z vrbovja se je usipal cvetni prah. Cerkev je bila okrašena s cvetnimi kitami. Nevesti so dali na glavo cvetni venec. Od cvetenja je odvisen pridelek grozdja. Sadno drevje je treba škropiti pred cvetenjem.

o

Šopek cvetic je nesla na Marijin oltar. To vino ima izrazito cvetico. Tu pa tam je poganjal kak cvetič. Ta roža je zelo cvetiva; cveti že od pomladi. Ne trgaj planinskega cvetja! Nabiral je lipovo cvetje. Rožo presadi pred cvetenjem. Cvetje slovenskega pesništva.

o

Pri cvetličarju je naročil venec. Cvetličarna je polna najrazličnejših rož. Cvetličarska spretnost ji ni bila tuja. Že od malega se ukvarja s cvetličarstvom. Cvetličasto blago si je izbrala za novo obleko. Pisatelj si dovoljuje malo preveč cvetličanja.

(Nadaljevanje s str. 31)

daleč od doma in družine! Kakor je to bilo še v družbi z g. Jožetom, tako se je še komaj nekaj dni pred svojim odhodom povsesil s slovenskim društvom tukaj v Göteborgu in jim blagoslovil prijetno klubsko hišico ter prostor za balinanje, kjer je stekla prijateljska igra med člani in članicami društva France Prešeren.

Kakor je življenje tukaj lepo in veselo, žal večkrat pade v to njeno kupo tudi žalostna in bridka solza. Takšna žalost je zajela družino Krumpačnik v Malmöju, ki je veliko prerano izgubila moža in očeta Karla, oziroma Čarlija, kakor so ga poznali njegovi prijatelji na delovnem mestu v tovarni, kjer mu je delo z azbestom tako uničilo pljuča, da mu nobena zdravniška pomoč ni mogla podaljšati življenja, ki se ni moglo srečati niti z „Abrahamom“. Moški pevski zbor, kjer je tudi sam rad prepeval, se mu je oddolžil s pesmijo Gozdič je že zelen in ga skupaj z drugimi številnimi pogrebci pospremil na pokopališče, kjer naj počiva v miru in z drugimi čaka vstajenja.

Nad oblačnim nebom pa vselej sije sonce in s svojimi žarki ogreva ter boža zemjo in njene prebivalce. Tako je veselo sijalo v nedeljo, 10. oktobra, v Helsingborgu, ko je med večerno sv. mašo bila krščena Kimberly-Cirila Perko. Vsa slovenska skupnost je z veseljem prepevala in sodelovala pri tej slovesnosti. Veselje za družino Perko-Lazukič se je nadaljevalo pri njih v Bjuvu, kjer ta mlada kristjana živi skupaj s svojimi starši Heidi in Taylorjem ter s starimi starši Andrejem in Cirilo. Bog daj takšnih veselih in lepih trenutkov še velikokrat ter da bi starši storili vse, da bi njihovi otroci bili zares dobri kristjani in ljudje.

Ob tej priliki pošilja novi rektor slovenskega dušnega pastirstva na Švedskem svojemu očetu Ivanu ter bratom z družinami, vsem faranom v Pišecah, Slovenski Bistrici, Trbovljah, Sv. Lovrencu na Pohorju, na Brezjah pri Mariboru ter vsem znancom v Sloveniji in po svetu pristrčne pozdrave ter zahvalo za nenehno spremstvo v molitvi. Poseben pozdrav naj ob tej priliki velja so-bratom duhovnikom doma in po svetu, misijonarjem in misijonarkam ter vsem slovenskim škofom. Ob godu sv. Fran-

čiška Asiškega želi vsem „Mir in dobro“, posebej škofu Francu Krambergerju, ki je v začetku oktobra godoval, ter vsem redovnim skupnostim, ki živijo v Frančiškovega duha!

švica

EINSIEDELN 1968—1993

„... Petindvajsetič bo letos. Petindvajsetič, kar naš Slovenec v Švici prestopa prag mogočnega Marijinega svetišča v Einsiedelnu.

Srebrni lesk dobiva ta korak. In spomin sega 25 let nazaj. Spomin, tako večplasten in raznolik, kot se razlikujejo naša življenja. In vendar ima toliko skupnega...

Vabljen si, da se nam pridružiš. Letos še posebej! Naj te Mati ne pričakuje zaman!“

Tako je glasilo vabilo na jubilejno slovensko romanje v Einsiedeln, poslano na 1735 naslovov Slovencev v Švici in Liechtensteinu, v Franciji in Nemčiji ter v Sloveniji.

Božjepotni kraj Einsiedeln, na nadmorski višini 900 m, je dočakal slovenske romarje, kot že leta nazaj, na četrto septembrsko nedeljo. Povsod si slišal slovensko govorico, videval slovenske narodne noše, med številnimi avtobusi sta dva imela slovensko registrsko številko.

Slovensko Brezje v Švici — je poime-noval največje Marijino božjepotno svetišče v Švici g. škof Uran, ki je vodil 25. jubilejno romanje Slovencev k naši Ljubi Gospe v Einsiedeln.

Slovenci iz Švice in Liechtensteina,

iz Avstrije in Nemčije ter iz Slovenije so dodobra napolnili mogočno cerkev. Ko bi jih štel, bi jih naštel okoli tisoč. Slovensko ljudsko petje se je prepletalo z dovršenim petjem mešanega zbora župnije Sv. Štefana iz Ljubljane. Po petih litanijah in obnovitvi posvetitve Mariji pred milostnim oltarjem je slovensko srce še zapelo Marija, skoz' življenje, pesem, ki ima v tujini še posebno težo.

Po končanem bogoslužju je sledilo družabno srečanje v največji dvorani, ki jo premore to božjepotno mesto — v Dorffzentrumu, s 600 sedeži. 25 let slovenskega dušnega pastirstva v Švici; Bogu otroci — domovini sinovi — nikomur hlapci, napisa na odru, sta ob slovenski zastavi dajala okvir priložnostni prireditvi, na kateri je nastopila folklorna skupina Encijan iz Švice, že omenjeni zbor je zapel 10 narodnih in umetnih pesmi, p. Damijan Frlan je na kratko orisal 25-letno delovanje slovenske misije; na oder je stopil tudi prvi krščenec, Stanislav Edvard Kosu, prvi, ki ga je p. Fidelis krstil po ustanovitvi slovenske misije 3. nov. 1968 v Švici. Edi je potem čez štiri dni slavil svoj 25. rojstni dan.

Prireditve je sklenil p. Robert z besedami pesnika J. Žoharja: „... Ti veš: odhod od tod je ena sama bolečina. Ti veš, kako bo dolga pot in kje je druga domovina. Veš, kako samo me pol odhaja, kako me pol za vedno tu ostaja. Veš ti, vem jaz, ve čas: Samo ta je prva, prava domovina!“

Škof Uran vodi slovesno somaševanje v baziliki Naše ljube Gospe v Einsiedelnu ob jubilejnem romanju.

20. Binkoštno srečanje v Vadsteni

PRVA MNOŽIČNA SREČANJA

Pisalo se je leto 1974. Takrat je na Švedskem živelo vsaj tolikšno število rojakov kot v današnjih dneh, kajti Švedska je nekaj let pred tem (1968) nehala 'uvažati' delovno silo iz tujine. Po nekaterih podatkih nas je (bilo) na Švedskem 6000, drugi spet trdijo, da nas je nekaj preko 3000, kdo bi vedel. V švedski statistiki so nas ves čas vodili kot Jugoslovane. Morda bi pa Slovenija v bližnji prihodnosti lahko natančneje določila ta podatek, če bo to zanj seveda zanimivo vprašanje.

No ja, na Švedsko smo prišli največ v začetku 60. let in se razpršili na vse konce te lepe in takrat zelo gostoljubne dežele na severu Evrope. Takrat se še nismo shajali v tem smislu, kot je to postala tradicija pozneje — najprej ob binkoštnih srečanjih v Vadsteni, nato pa še v obliki slovenskih kulturnih festivalov v organizaciji enega slovenskih društev na Švedskem. Slovenski festival — prvi je bil v Jönköpingu leta 1975 — pa to bo spet ena zgodba zase, o tem kdaj pozneje.

KAKO SE JE PRAVZAPRAV VSE SKUPAJ ZAČELO

Zaradi jasnejše slike moramo časovno poseči nazaj za več kot trideset let. Leta 1962 je na Švedsko prišel slovenski dušni pastir, misijonar g. Jože Flis, ki je kot prvi izseljenski duhovnik zasedel motiko v ledino in postal prva humanistična vez med rojaki na Švedskem. G. Flis se hvaležno spominja mo povsod po Švedskem, morda pa še prav posebej v Landskroni z okolico, kajti bil je skupaj z monsinjorjem iz Anglije pobudnik za ustanovitev slovenskega društva v tem kraju na podlagi slovenskega petja. To njuno idejo so potem uresničili leta 1968 in ustanovili društvo, katerega 25-letnico so v Landskroni letos v aprilu tudi slovesno proslavili.

Po desetih letih misijonske službe na Švedskem je g. Flis bil premeščen k rojakom v Franciji. Tukaj smo pa vse

do prihoda g. Jožeta Drolca leta 1978 ostali brez stalnega duhovnika. Tistih šest let je na Švedsko občasno prihajal pater Janez Sodja, ki je sicer služboval (v Münchnu) v Zahodni Nemčiji. Ni bilo lahko za tega potujočega dušnega pastirja vzpostaviti nove stike s Slovenci na Švedskem, vendar je z dobro voljo, ki je je g. Sodja imel na pretek, šlo. Oba prvotna misijonarja g. Jože Flis in pater Janez Sodja počivata v onstranstvu že nekaj let. Bog naj jima poplača za vsa dobra dela, ki sta jih zasejala med nas in med druge rajake po svetu!

PRVO BINKOŠTNO SREČANJE

Kot smo že rekli, je bil p. Sodja izredno podjeten človek; organiziral je prvo binkoštno srečanje v Vadsteni 2. junija 1974. leta, ki je zbralo blizu 400 Slovencev. Tik pred prvim binkoštnim srečanjem v Vadsteni pa je pater Sodja v Naši luči zapisal tole misel: „S skrbjo in zaupanjem gledam na naše binkoštno srečanje: če bomo skupno pokazali dosti dobre volje, bo gotovo za nas vse prisotne kar prijetno presenečenje; vse je že pripravljeno: nastop otrok, pevski zbor, kvintet, pijača in

jedača in posebno kos medsebojnega razumevanja“ (junij 1974). Kako prav je imel naš dobri pater Sodja! Po prvem srečanju pa smo lahko brali tudi komentar Slovencev iz Köpunga: „Res smo kot izgubljene ovce, ker nimamo stalnega duhovnika. Ponosni smo na našega p. Janeza Sodja, ki žrtvuje za nas toliko časa in poskuša z besedo in dejanji premagati vse ovire, samo da bi nas združil v pravo krščansko družino —.“

Omenili smo ustanovitev prvega slovenskega društva na Švedskem, ki je nastalo na pobudo slovenskih duhovnikov. Omeniti moramo še nastajanje ostalih slovenskih društev v tej deželi, ki so se porajala v začetku 70. let v različnih krajih. Slovensko društvo Slovenija v Landskroni je nastalo kot protiutež tedanjemu Triglavu na pobudo Slovenske izseljenske matice pred 20. leti. Leta 1977 sta se obe društvi združili v tretjeimensko društvo Lipa. Društvo v Stockholmu je pred kratkim proslavljalo 20-letnico, France Prešeren v Göteborgu prav tako. Slovenija v Olofströmu bo obeležila 20-letnico drugo leto, Ivan Cankar v Halmstadu je slavil 15-letnico lani, Planika v Malmöju pred nekaj leti, Simon Gregorčič v Köpungu prav tako in Slovenija v Eskilstuni tudi. Društvo Savinja v Jönköpingu je obstajalo le nekaj let, na novo pa so ustanovili Slovensko-švedsko društvo v Helsingborgu 1990.

(dalje prihodnjič)

Spomin na žrtve komunističnega nasilja — Žvirče

ZDAJ POZARITE GOVORŠTVO SREDI SMRTNIH LIVAD.
SKLENIMO SE VSI V LUBEZINI VSAK NAJ BO VSAKOMUR BRAT

oglasi

● **DRAGI ROJAKI, POTUJETE V ITALIJO? Na pragu domovine, v središču stare Gorice**, ob lepem drevo-redu Corso Italia, Vas pričakujemo v **PALACE HOTELU*****, najboljšem in največjem hotelu v mestu. Najmo-dernejši komfort (kopalnica, telefon, radijski sprejemnik, barvna televizija, mini bar, klimatizacija). Rojaki imajo 15 % popusta. — **PH-PALACE HO-TEL*****, Corso Italia 63, I-34170 Gori-zia, tel. 04 81 / 82 1 66, telex 461154 PAL GO I, fax 0481 / 31 658.

● **V večnem mestu Rimu** pa Vam je na voljo **HOTEL EMONA*****, prav tako z vsem komfortom (kopalnica, tele-fon, radijski sprejemnik, barvna tele-vizija, mini bar, klimatizacija), sprejelo pa Vas bo slovensko osebje. Rojaki imajo 15 % popusta. — **HOTEL EMO-NA*****, Via Statilia 23, 00185 ROMA, telefon 06 / 7027827 / 70227911, fax 06 / 7028787. — Pričakujemo Vas! — Lastnik obeh hotelov: Vinko Levstik.

● **Dragi rojaki!** Za Vašo **SELITEV** v domovino se Vam toplo priporo-

čamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. **HORŽEN**, Möbeltransporte, Herder-straÙe 36, D-40721 Hilden bei Düs-seldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). — Informacije dobite pismeno ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● **RAČUNALNIKI:** Sinclair 48 K DM 245,—. Vse vrste Commodore, Schneider, Atari **RADIOAPARATI**, AV-TORADIO Hi-Fi. Razni stroji in orodje. Eksportni popust. — **Jode Discount Markt**, Schwanthalerstr. 1, 80336 München 2, BRD.

● **PREVODI** — Sodno zapriseženi prevajalec za nemščino mag. Slavko Kessler vam uradno prevede vse vrste listin in strokovnih besedil. 80538 München, Liebigstr. 10, tel.: 089 / 22 19 41, faks 089 / 29 16 16 27.

● **V centru Maribora** prodam novej-še 4-sobno, komfortno stanovanje. Lahko tudi zamenjava za hišo v

mestu. Telefon 00386 / 62 / 514 06, Silva Kranjc, Trčava 271, Maribor.

● **PRODAM** dvostanovanjsko hišo na 90 m² velikem zemljišču med Ljubljano in Kamnikom. Cena: 450.000 DM. Informacije: tel. 061 / 727 077.

● Na Trnovem pri Gorici **PRODAM** takoj vseljivo hišo (150 m² z garažo in 100 m² vrta). Cena: 37.000 DM. Zelo lep turistični kraj. — Informaci-je: Francija, tel. 93 / 54 81 91.

● **PRODAM** 6 let staro hišo (11 x 8 m) in 4 ha zemlje. Cena: 235.000 DM. — Informacije: tel. 003868 / 40 338, Št. Rupert na Dolenjskem, Slovenija.

Če potujete v München,
Vas pričakuje
HOTEL ERBPRINZ
Sonnenstr. 2, 80331 München 2
tel. 089 / 59 45 21.
Družina Zupan

preberite!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega.

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte, da ste Slovenci. Pri izpolnjevanju vseh formular-jev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih, pristojbino za dvojce pisem za tujino.

vsaj majčkeno se nasmejčajte!

Pri uri računstva napiše učiteljica na tablo: „2 : 2“. Potem vpraša učenca: „Kaj to pomeni?“

Učenec iz zadnje klopi: „Delitev točk — igra neodločena.“

o

Pevca se pogovarjata.

„To je že prav, da nas najini navijači vidijo enkrat nastopiti skupaj.“

... toplo ... še bolj ...

„Kako najini? Mislim, da je tvoj na počitnicah.“

o

Zdravnik meri bolniku pritisk.

„Ne vem, ali je moj aparat popkvarjen ali pa ste vi mrtvi.“

o

„Mama, tukaj berem, da v gledališču iščejo nove statiste. Kdo so to?“

„Ljudje, ki le okrog postajajo in nimajo nobene besede.“

„Ali ne bi bilo to nekaj za očka?“

o

„V kazalcu imam iver.“

„Najbrž si se po glavi popraskal.“

o

Mati pride vsa obupana k razredniku svojega sina: „Kaj res ni nobe-

ne možnosti več, da bi moj sin lahko razred izdelal?“

„Nobene. S tem, kar vaš sin ne zna, bi lahko še dva učenca obse-

o

Vaški zdravnik pripne na vrata listek: „Sem na kosilu v krčmi ‚Pri vrčku‘. Če ne znate brati, izročite listek županu, da vam ga prebere.“

o

Bojazljivi fant sedi v letalu zraven zelo mične mlade dame, a nima poguma, da bi jo nagovoril. Čez nekaj časa pa le zbere korajžo: „Oprostite, gospodična, ali tudi vi potujete s tem letalom?“

o

Po ropu banke manjka v blagajni en milijon in pol tolarjev. Direktor banke pravi časnika: „Napišite, da je neznanec v banki oropal tri milijone tolarjev, da bo imel tat vsaj doma cirkus.“

o

„Na svojo tajnico se lahko popolnoma zanesem: že dvajset let dela vedno iste napake.“

o

Jasnovidka: „Vidim nekaj stršnega: vaš mož bo jutri umrl.“

„To vem sama. Zanima me, če bom oproščena.“

o

Žena možu: „Dragec, danes sem porabila zadnji krompir.“

„No, hvala Bogu, potem je pa kad končno prazna in se lahko spet skopam.“

o

„Kje imate, prosim, psa, ki je

dobil nagrado najboljšega čuvaja?“

„Ponoči so ga ukradli.“

o

Kmet se ga je pošteno nasrkal. Sredi vasi sreča župnika. Ta mu reče: „Spet pijan!“

Kmet žareč od veselja: „Jaz tudi, gospod župnik, jaz tudi.“

o

Tine in Tone praznita kozarčke pri točilni mizi. Naenkrat se Tine prevrne s stola in obleži na tleh kot mrtev.

Tone natakariči: „Pri Tinetu mi je tako všeč to, da točno ve, kdaj ga ima zadosti.“

o

Jasnovidka: „Odgovor na dve vprašanji stane 100 tolarjev.“

Stranka plača in pravi: „Ali se vam ne zdi to nekoliko veliko?“

„Ja, se mi zdi. In drugo vprašanje?“

o

„Obtoženi ste, da ste sosedu ukradli pozavno, ko sploh ne znate nanjo igrati.“

„Sosed tudi ne.“

o

Oče obiše svojega sina v mestu, kjer ta študira. Vlak pripelje zgodaj zjutraj in oče se takoj napoti k sinu. Ko pozvoni, se pojavi na vratih gospodinja.

Oče: „Ali ne stanuje tu študent Rot?“

„Ja. Kar noter ga prinesite in ga položite v prvo sobo na desni.“

Zakonski prepis

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKE KATOLIŠKE ŽUPNIJE PO EVROPI

SKM = Slov. kat. misija, SPC — Slov. pastoralni center, SDU = Slov. dušnopastirski urad

ANGLIJA

SKM, LONDON SW9 Ols, 62, Offley Road, tel. + faks 071-735-6655,
Stanislav Cikanek

AVSTRIJA

SPC, A-1050 WIEN, Einsiedlergasse 9—11, tel. 0222 - 55 25 75, *Anton Štekl*

SKM, A-8020 GRAZ, Mariahilferplatz 3, tel. 0316 - 91 31 69 - 37,

p. mag. Janez Žnidar

SKM, A-4053 HAID b. Anselden, Kirchenstraße 1, tel. 07229 - 88 3 56 - 3

(ob petkih popoldne in ob sobotah), *Ludvik Počivavšek*

SKM, A-6800 FELDKIRCH/Vorlarberg, Herrengasse 6, tel. 0 55 22 - 73 1 00

in 34 8 50, *Janez Žagar*

SDU, A-9800 SPITAL/Drau, Fridtjof-Nansen-Str. 3

BELGIJA

SKM, B-3630 EISDEN, Guill. Lambert laan 36, tel. 089 - 76 22 01, *Vinko Žakelj*

SKM, B-6200 CHÂTELINEAU, 10, rue de la Revolution, tel. 071 - 39 73 11,

Kazimir Gaberc

FRANCIJA

SKM, F-92320 CHATILLON, 3, Impasse Hoche, tel. 1-42 53 64 43,

faks 1-42 53 56 70, prelat Nace Čretnik, Silvo Česnik, Martin Retelj

SKM, F-57710 AUMETZ, 9, rue Saint Gorgon, tel. 82 91 85 06, *Anton Dejak*

SKM, F-57800 MERLEBACH, 14, rue du 5 Decembre, tel. 87 81 47 82,

Jože Kamin

SKM, F-06300 NICE, 17, rue de Sospel, tel. 93 56 66 01, *Franjo Pavalec*

HRVAŠKA

41090 ZAGREB, Vrapčanska 114, *Andrej Urbanč*, CM, tel. 041 - 156 573

ITALIJA

SLOVENIK, I-00178 ROMA, Via Appia Nuova 884, 06 - 718 47 44,

faks 06 - 718 72 82, msgr. dr. Maksimilijan Jezernik

MILANO: msgr. dr. Oskar Simčič, Corte S. Ilario 7, 43100 Gorizia, tel. 0 418 - 32 123

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, Rosenstr. 26, 85551 Heimstetten b. München,

tel. + faks 089 - 90 30 050

SKM, D-10829 BERLIN, Kolonnenstr. 38, tel. 030 - 784 50 66,

faks 030 - 788 33 39, Martin Horvat, tel. 030 - 788 19 24

SKM, D-46149 OBERHAUSEN, Oskarstr. 29, tel. 0208 - 64 09 76,

Janez Pucelj, tel. + faks 0208 - 644 277, *Stanislav Čeplak*, diakon

SKM, D-50674 KÖLN, Moltkestr. 119—121, tel. 02 21- 52 37 77, *Martin Mlakar*

SKM, D-60596 FRANKFURT, Holbeinstr. 70, tel. 069 - 63 65 48,

Janez Modic, faks 069 -

SKM, D-68159 MANNHEIM, A 4, 2, tel. 06 21 - 28 5 00, *Bogdan Saksida*

SKM, D-85055 INGOLSTADT, Feldkirchner Str. 81, tel. 08 41 - 59 0 76,

Stanislav Gajšek, tel. in faks 0841 - 92 06 95

SKM, D-70184 STUTTGART, Stafflenbergstr. 64, tel. 07 11 - 23 28 91, *Ciril Turk*,

tel. in faks 07 11 - 2 36 13 31

SKM, D-72764 REUTLINGEN, Krämerstr. 17, tel. 07 121 - 45 2 58,

Janez Demšar, Urbanstraße 21, D-72764 Reutlingen, tel. 07 121 - 44 7 89

SKM, D-86199 AUGSBURG, Klausenberg 7c, tel. 08 21 - 97 9 13, *Jože Bucik*

SDU, D-89073 ULM, Olgastraße 137, tel. 07 31 - 27 2 76, *Jože Bucik*,

voditelj dr. Marko Dvořak

SKM, D-80538 MÜNCHEN, Liebigstr. 10, tel. 089 - 22 19 41,

faks 089 - 29 16 16 27, Marjan Bečan

NIZOZEMSKA

SKM, B-3630 EISDEN, Guill. Lambert laan 36, 089 - 76 22 01, *Vinko Žakelj*

ŠVEDSKA

SKM, S-411 38 GÖTEBORG, Parkgatan 14, tel. 031 - 11 54 21, *Žvone Podvinski*

ŠVICA

SKM, CH-8052 ZÜRICH, Schaffhauser Str. 466, Postfach 771,

tel. 01 - 301 31 32, faks 01 - 303 07 88, *p. Robert Podgoršek*,

Seebacherstr. 15, Postfach 521, CH-8052 Zürich, tel. 01 - 301 44 15

SKM, CH-4500 SOLOTHURN, Kapuzinerstr. 18, tel. 065 - 22 71 33,

p. Damijan Frlan

KATOLIŠKO SREDIŠČE SLOVENCEV PO SVETU, 61001 Ljubljana, Poljanska 2,
tel. + faks 061 - 13 32 075, voditelj: *Janez Rihar*, 61120 Ljubljana, Nove Fužine 23,
tel. 061 - 454 246, faks 061 - 446 135